

Biurowo Rady Miejskiej i Kancelaria
wpłynęło dnia
53R.0006.3.2017
16-01-2017

Sesja + Komisja Zarządzająca,
Obywatelska, Rozwoju

Przewodnicząca
Rady Miejskiej w Bogatyni
Projekt 16 STY. 2017
Dorota Bojarska

L. dz. ilość zał.

podpis

Uchwała Nr.....
Rady Miejskiej w Bogatyni
z dnia

w sprawie w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych
Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016 – 2022”

**MATERIAŁY NA SESJĘ
RADA MIEJSKA**

KOPIA

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. : Dz.U. z 2016r. poz. 446) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tekst jedn. z 2016r.poz.930 ze zm.), Rada Miejska w Bogatyni uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016- 2022” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Bogatynia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

mgr Piotr Janukowicz

BO-0053.2.3.2017
5BR.0006.3.2017

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Bogatynia na lata 2016 – 2022

Opracowanie na podstawie rezultatów warsztatów budowania Strategii:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni
II Armii Wojska Polskiego 14,
59-920 Bogatynia

FUNDACJA „OPTIMO MODO”
Ul. Karola Miarki 48,
58-500 Jelenia Góra
Tel: 795 095 893, 697 560 752
NIP: 611-268-83-64, KRS: 0000349739

Czerwiec 2016 r.

PM-0050 2.3.2017

63R.0006.3.2017

I.WPROWADZENIE.....	2
I.1.Słowniczek wykorzystanych pojęć i terminów	4
I.2.Metodologia budowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	9
I.3.Podstawy prawne	10
II.CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	14
II.1.Charakterystyka Gminy.....	14
II.2.Rynek pracy	17
II.3.Charakterystyka pomocy społecznej w Bogatyni.....	18
3. Wyniki badania ankietowego.....	27
3.1. Charakterystyka respondentów.....	27
3.2. Analiza przyczyn i skutków lokalnych problemów społecznych metodą „Drzewa problemów”.	29
3.3 .Wnioski końcowe z analizy danych – diagnoza sytuacji społecznej gminy Bogatynia.	45
3.4. Analiza strategiczna SWOT.....	47
III.MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	51
3.1.Cele strategiczne.....	52
IV. MONITORING I ZARZĄDZANIE PROCESEM REALIZACJI STRATEGII.....	60
4.1. Wskaźniki monitoringu.....	60
4.2. Wskaźniki.....	61
4.3. Aktualizacja strategii	61
Spis tabel.....	62
Spis rysunków.....	62
Załączniki	63

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bogatynia na lata 2016 – 2022

53A.0006.3.2014

alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi długofalowy plan działania określający główne cele i kierunki rozwoju, służące zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Dokument ma charakter kompleksowy, stanowi projekt przyszłego funkcjonowania obszaru polityki społecznej w mieście. Systematyzuje działania oraz stanowi wytyczną postępowania sprzyjającą włączeniu społecznemu mieszkańców. Umożliwia koordynację realizowanych działań, ich monitorowanie oraz ocenę rezultatów dotychczas podejmowanych przedsięwzięć wraz z planowaniem dalszego rozwoju.

Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich mieszkańców. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększeniu aktywności społecznej, także w obszarze rynku pracy.

Przedłożony materiał jest aktualizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Bogatynia w latach 2010 – 2015 i został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogatyni przy merytorycznym wsparciu Fundacji „Optimo Modo” z Jeleniej Góry. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu. Założenia w niniejszej strategii nie odbiegają znacznie od założeń przyjętych w pierwotnym dokumencie gdyż, kierunki działań oraz sposoby zapobiegania problemom społecznym sprawdziły się w poprzednim okresie programowania i będą również wykorzystywane w latach 2016-2022.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2020 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Bogatynia na lata 2016-2022 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu - są w niej przedstawione podstawy polityki społecznej, uwarunkowania społeczno-prawne tworzenia strategii oraz została dokonana analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować i być spójna strategia.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę miasta i gminy, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej jego mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych, opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów. W podsumowaniu części diagnostycznej,

10.05.2014

53R.0006.3.2014

po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta i gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji.

1.1. Słowniczek wykorzystanych pojęć i terminów

Analiza SWOT/TOWS - ustalenie: z jednej strony — szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia; z drugiej — atutów i słabości wynikających ze stanu własnych zasobów. Przestawienie liter wskazuje kolejność analizowania składowych sytuacji strategicznej: SWOT — atuty/słabości, szanse/zagrożenia; TOWS — zagrożenia/szanse, słabości/atuty. W przypadku SWOT punktem wyjścia analizy jest ocena własnych,

1115 0553-2.10.2011
53R.0006.3.2014

wewnętrznych możliwości, przez analizowanie zmian zachodzących w otoczeniu. Natomiast punktem wyjścia analizy TOWS jest rozpoznanie zewnętrznych zagrożeń i szans w potencjalnym polu działania, które konfrontuje się z oceną własnych predyspozycji do wykorzystania pojawiających się okazji oraz możliwości minimalizacji skutków ewentualnych zagrożeń.

Formy organizacyjne reintegracji społecznej i zawodowej: kluby i centra integracji

społecznej - prowadzone przez samorząd lub organizację pozarządową placówki realizujące programy readaptacji dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, **zatrudnienie wspierane** – subsydiowane ze środków Funduszu Pracy zatrudnienie uczestników programu reintegracji w centrum integracji społecznej, **spółdzielnia socjalna** – spółdzielnia utworzona na preferencyjnych warunkach przez osoby (minimum pięć osób) zagrożone wykluczeniem społecznym.

Instrumenty rynku pracy to działania finansowane przez starostę (powiatowy urząd pracy) wspierające usługi świadczone na rynku pracy takie jak np.: finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy, finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne itp. Do instrumentów rynku pracy zalicza się także prace interwencyjne i roboty publiczne (refundację pracodawcy lub organizatorowi części kosztów zatrudnienia), lub prace społecznie-użyteczne.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej to: regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki adopcyjno- opiekuńcze, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej.

Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy społecznej - od 1 października 2015 r. kryterium dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 634,00 zł; kryterium dla osoby gospodarującej w rodzinie wynosi 514,00 zł. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty kryteriów uprawniających do zasiłków okresowego i celowego.

Misja - precyzyjne wyrażenie dalekosiężnych zamierzeń i aspiracji, stanowi fundamentalny, czasami nieosiągalny, a jednocześnie unikatowy stan przyszły, do którego dana organizacja dąży, aby sprostać wyzwaniom.. Misja organizacji (wg. K. Oblój)

nabiera strategicznego znaczenia, gdy spełnia trzy wymogi: oznacza kierunek i dotyczy przyszłości, wyraża marzenia i wyzwania, które stają się udziałem społeczności, proces jej realizacji jest wiarygodny.

Niepełnosprawność:

- a/ **lekkiego stopnia** dotyczy osoby o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne,
- b/ **umiarkowanego stopnia** dotyczy osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych
- c/ **znacznego stopnia** dotyczy osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, czyli osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, alkoholicy i narkomani poddający się procesowi leczenia, bezdomni, osoby opuszczające zakłady karne, uchodźcy z problemami z integracją ze społeczeństwem, młodzież wychowująca się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, osoby w wieku 15-24 lat sprawiające trudności wychowawcze.

Praca socjalna: wsparcie we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (poprzez np. utrzymanie kontaktów z otoczeniem, pomoc w załatwieniu spraw osobistych itp).

Polityka społeczna - działalność państwa i innych organizacji w dziedzinie kształtowania warunków życia i pracy ludności oraz stosunków, społecznych mająca na celu m. in. zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu i zapewnienie ładu społecznego.

532.0006.3.2017

Pomoc społeczna - polega na wsparciu osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w sytuacjach, w których nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Projekt realizacyjny - zestaw szczegółowo opisanych konkretnych działań odwołują się do celów operacyjnych. Projekt wskazuje konieczne dla podjęcia tych działań środki (w tym w pierwszej kolejności środki finansowe ze wskazaniem ich źródeł), określa czas trwania (realizacji) projektu oraz jego zasięg, wskazuje instytucje odpowiedzialne za jego realizację, proponuje zestaw wskaźników pozwalających ocenić postępy realizacji projektu.

Publiczne służby zatrudnienia: organy zatrudnienia (minister właściwy do spraw pracy, wojewodowie, marszałkowie województw i starostowie) wraz z powiatowymi i wojewódzkimi urzędami pracy, urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, realizującymi zadania określone ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Rehabilitacja - (zgodnie z nomenklaturą stosowaną przez ONZ i honorowaną przez Polskę w karcie praw osób niepełnosprawnych) proces, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, narządów zmysłów, intelektualnego, psychicznego i/lub społecznego, m.in. poprzez dostarczanie urządzeń umożliwiających im większą niezależność. Rehabilitacja może obejmować działania zmierzające do odtworzenia i/lub przywrócenia funkcji, kompensacji utraty lub braku funkcji, jak też kompensacji ograniczenia funkcjonalnego. Proces rehabilitacji nie obejmuje początkowej opieki medycznej, natomiast w jej zakres wchodzi szerokie spektrum działań, poczynając od rehabilitacji podstawowej i ogólnej, a kończąc na rehabilitacji nastawionej na realizację ściśle określonego celu, na przykład rehabilitacji zawodowej.

Reintegracja społeczna i zawodowa to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.

Rodzina - (wg J. Szczepańskiego) grupa złożona z osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Są to dwa podstawowe stosunki decydujące o powstaniu i istnieniu rodziny: małżeństwo i pokrewieństwo. Pokrewieństwo może być rzeczywiste (między rodzicami i dziećmi własnymi) lub zastępcze

(między rodzicami i dziećmi przybranymi). Pokrewieństwo zachodzi w linii wstępnej: rodzice, dziadkowie, pradziadkowie oraz linii zstępnej: wnukowie, prawnukowie itd. Jest to pokrewieństwo w linii prostej. Lecz do rodziny należą także krewni w linii bocznej (rodzeństwo, ciotki, wujowie, kuzynowie, itd.).

Rodzina w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej - osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące..

SMART – skrót od angielskich słów: **S** pecific - konkretne, szczegółowe, **M** easurable – mierzalne, **A** affirmative -akceptowane, doceniane, **R** ealistic-realistyczne, **T** imeframed- określone w czasie.

Stopa bezrobocia - stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo (do osób aktywnych zawodowo zaliczają się bezrobotni i pracujący).

Środowiskowe formy wsparcia – to otwarte formy organizacyjne, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej, niestacjonarne, które działają w najbliższym otoczeniu osoby której świadczą pomoc, pomagając utrzymaniu się tej osoby w jej naturalnych warunkach życiowych i przeciwdziałając jej instytucjonalizacji.

Usługi rynku pracy: pośrednictwo pracy, usługi sieci EURES, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacja szkoleń.

Wskaźnik ubóstwa - liczba osób w społeczności lokalnej korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w relacji do liczby mieszkańców.

Wskaźnik bezrobocia - stosunek liczby bezrobotnych do liczby całej ludności w wieku produkcyjnym (15-65 lat mężczyźni i 15-60 lat kobiety). Wśród ludności w wieku produkcyjnym oprócz osób aktywnych zawodowo znajdują się także osoby biernie zawodowo (renciści, osoby uczące się, pozostające na utrzymaniu innych członków gospodarstwa domowego, osoby nie mające pracy i nie zarejestrowane w Urzędzie Pracy).

Wskaźnik interwencji socjalnej – relacja liczby członków rodzin osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy (niezależnie od rodzaju i źródła finansowania) do ogólnej liczby mieszkańców tej gminy.

Wykluczenie społeczne (w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym) to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z

1013-0053 2.3.2017
53R.0006.3.2017

prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Zasiłek celowy - świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek okresowy - przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów, lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na: długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany na okres niezbędny do przezwyciężenia problemów stanowiących przyczynę przyznania zasiłku. Ustalany do kwoty różnicy pomiędzy dochodem rodziny lub osoby, a kryterium dochodowym z pomocy społecznej.

Zasiłek stały - świadczenie obligatoryjne (obowiązkowe) przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe. Zasiłek ten jest uzupełnieniem dochodu świadczeniobiorcy. Stanowi różnicę między kryterium dochodowym z ustawy o pomocy społecznej a dochodem na osobę w rodzinie lub dochodem osoby samotnie gospodarującej.

1.2. Metodologia budowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Bogatynia na lata 2016 –

2022 została opracowana na podstawie efektów współpracy Fundacji „Optimo Modo” w Jeleniej Górze i Zespołu Roboczego ds. Budowania Strategii. Zespół Roboczy uczestniczył w spotkaniach budowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Bogatynia. Dzięki intensywnej pracy i zaangażowaniu uczestników warsztatów założony cel spotkań został osiągnięty. Dokonano identyfikacji najistotniejszych obszarów problemowych, wytyczono kierunki działań, opracowano konkretne działania do realizacji.

1503 0006 3 2017
53R.0006.3.2017

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni zwrócił się również do społeczności Miasta i Gminy z prośbą o opinie dotyczące problemów społecznych. Od marca do maja 2016 roku mieszkańcy Bogatyni byli zachęceni przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej do zaangażowania się w proces budowania Strategii poprzez wypełnienie ankiety. Dane pozyskane w ten sposób posłużyły jako materiał pomocniczy dla Zespołu Roboczego do opracowania diagnozy problemów społecznych do zaprojektowania działań naprawczych oraz do porównania zmian jakie zaistniały w opinii publicznej w okresie programowania 2010-2015.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Bogatynia została opracowana z wykorzystaniem metody partycypacji społecznej. Zaangażowanie społeczności lokalnej w proces analizowania problemów społecznych, budowania celów strategicznych oraz opracowania działań, które mają zapobiegać i niwelować problemy, niewątpliwie zwiększa szansę na powodzenie i skuteczność tych działań. Udział w procesie przygotowania strategii zaangażowanych w życie społeczne miasta przedstawicieli społeczności lokalnej zwiększa prawdopodobieństwo ich późniejszego udziału w zaplanowanych działaniach i projektach, a co za tym idzie przyczynia się do efektywnego osiągnięcia celów strategicznych.

1.3. Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych odnosi się nie tylko do rzeczywistych wyzwań mieszkańców w sferze społecznej, ale także uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych oraz pobudzania aktywności grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2020 roku:

POZIOM EUROPEJSKI

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

15.06.2017 13:30
538.0006.3 2017

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się w jeden z trzech powiązanych priorytetów: PRIORYTET III. ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU – WSPIERANIE GOSPODARKI O WYSOKIM POZIOMIE ZATRUDNIENIA, ZAPEWNIAJĄCEJ SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ I TERYTORIALNĄ.

POZIOM KRAJOWY

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
Strategia wpisuje się w trzy obszary strategiczne, którym podporządkowane są cele strategiczne oraz kierunki interwencji:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: cel 3 - poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
- Kapitał ludzki: cel 6 - rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów polski: rozwój regionalny: cel 8 - wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; obszar efektywności i sprawności państwa:
- Kapitał społeczny: cel 11 – wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia jest zbieżna z następującymi obszarami i celami:

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału społecznego.
- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.
- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, cel 1: Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Dokument jest zbieżny z celem głównym oraz następującymi celami szczegółowymi:

532.0006.3.2017

- Cel główny: Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia.
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Dokument wpisuje się w następujące cele:

- Cel główny. Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski.
- Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.
- Cel szczegółowy 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.
- Cel szczegółowy 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.
- Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Strategia wykazuje komplementarność do:

- Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

2017
53R.0006.3.2017

Strategie sektorowe dotyczące problemów społecznych

Dokument jest uzupełnieniem na poziomie lokalnym zapisów:

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomani na lata 2011-2016,
- Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015,
- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015,
- Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015,
- Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” 2007-2015

POZIOM REGIONALNY

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Dokument wpisuje się w:

- CEL NR 6 „WZROST ZATRUDNIENIA I MOBILNOŚCI PRACOWNIKÓW” Priorytet 6.1.1. Poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia., Wskaźnik: obniżenie stopy bezrobocia rejestrowanego;
- CEL 7. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, PODNOSZENIE POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA Priorytet 7.1.6. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oraz 7.1.7. Wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020

Dokument wpisuje się w następujące priorytety i działania:

- Priorytet 1. Wzmacnianie potencjału rodzin dolnośląskich, Działanie 4. Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo.
- Priorytet 2. Rozwój usług społecznych mających na celu wsparcie osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym Działanie 6. Wzrost poziomu spójności społecznej poprzez zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem
- Priorytet 6. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu osób niepełnosprawnych Działanie 1. Zwiększenie aktywności zawodowej wśród niepełnosprawnych Dolnoślązaków, Działanie 2. Poprawa wizerunku osoby niepełnosprawnej w świadomości społecznej
- Priorytet 7. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy Działania: 1. Poprawa zatrudnialności osób pozostających bez zatrudnienia, znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bogatynia na lata 2016 – 2022

Opis. 000 6. 3. 2017
53 R. 000 6. 3. 2017

POZIOM LOKALNY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BOGATYNIA NA LATA 2014-2020

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się w następujące cele operacyjne Strategii Gminnej:

Cel szczegółowy - S1. Rozwijamy gospodarkę zmieniając jej strukturę

Cel operacyjny - O2. Rozwój rynku pracy. Rozwój rynku pracy w Gminie Bogatynia polegać powinien na zwiększeniu liczby miejsc pracy, dostosowaniu struktury jakościowej popytu i podaży na tym rynku, zmniejszeniu liczby bezrobotnych, zmniejszeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Priorytet – P04 – Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych

Cel szczegółowy - S2. Mieszkańcy są najważniejsi

Cel operacyjny - O6. Rozwój systemów opieki i edukacji

Priorytet - P16. Wyrównywanie szans edukacyjnych

Priorytet – P17. Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi zjawiskami społecznymi

Cel operacyjny - O7. Rozwój systemu pomocy społecznej

Priorytet - P19. Profilaktyka problemów społecznych

Priorytet – P20. Trwałe rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków

Priorytet – P21. Angażowanie mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych innych mieszkańców gminy.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

II.1. Charakterystyka Gminy

Gmina i Miasto Bogatynia o powierzchni 136,2 km², jest położone na wysokości 250 - 310 m. n.p.m. i usytuowane w dolinie rzeki Miedzianki w Kotlinie Turoszowskiej otoczonej od południa Górami Łużyckimi, od wschodu Górami Izerskimi, a od północy Wyniosłością

DR.0052.2.0.2017
53R.0006.3.2017

Ogółem	25049	24942	24410	24127	-922
Mężczyźni	12235	12184	12011	11869	-366
Kobiety	12814	12758	12399	12258	-556
Ludność na 1 km2	184	183	179	177	-7

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Jak wynika z zaprezentowanych danych, w badanym okresie liczba kobiet zmniejszyła się o 556 osób, a liczba mężczyzn spadła o 366 osób. Przyczyna takiej sytuacji jest mniejsza liczba urodzeń w stosunku do liczby zgonów oraz migracje do większych miejscowości związane z trudną sytuacją na rynku pracy.

Tabela poniżej prezentuje strukturę ludności ze względu na wiek produkcyjny.

Tabela 2. Struktura ludności ze względu na wiek produkcyjny w latach 2007-2014

Wyszczególnienie	2007	2008	2013	2014	zmiana 20014/2007
Przedprodukcyjny	5097	4962	4383	4281	-816
Produkcyjny	16752	16719	16111	15767	-985
Poprodukcyjny	3200	3261	3916	4079	879
Razem	25049	24942	24410	24127	-922

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Jak wynika z zaprezentowanych danych ludność w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się w latach 2007-2014 o 816 osób. Ludność w wieku produkcyjnym zmalała o 985 osób. Wzrost liczby ludności zaobserwowano wśród osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela poniżej prezentuje strukturę mieszkańców ze względu na wiek.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców ze względu na wiek w latach 2007-2014

	2007	2008	2013	2014	Zmiana 2007/2014
60-64 lat	911	1088	1811	1779	868
65-69 lat	766	731	966	1146	380
35-39 lat	1655	1716	1853	1887	232
30-34 lat	1920	1884	2140	2110	190
40-44 lat	1534	1519	1679	1721	187
55-59 lat	1883	1950	2026	2058	175
70 lat i więcej	1961	1977	1983	1958	-3
5-9 lat	1303	1235	1206	1229	-74
0-4 lat	1222	1245	1210	1147	-75
25-29 lat	2099	2158	1862	1774	-325

50-54 lat	2151	2129	1921	1813	-338
10-14 lat	1541	1506	1199	1171	-370
15-19 lat	1767	1713	1394	1292	-475
20-24 lat	2223	2132	1667	1624	-599
45-49 lat	2113	1959	1493	1418	-695

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Największy przyrost mieszkańców nastąpił w grupie 60-64 lata – o 868 osób, oraz w grupie 65-59 lata o 380 osób. Dane te wskazują na znaczny stopień starzenia się społeczeństwa.

II.2. Rynek pracy

W Bogatyni na 1000 mieszkańców pracuje 454 osób. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. 45,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 54,2% mężczyźni. Bezrobocie w Bogatyni wynosiło w 2014 roku 15,3% (19,4% wśród kobiet i 11,6% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia dla całej Polski.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bogatyni wynosi 3 551,19 zł, co odpowiada 88,70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Bogatyni 238 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 4 268 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 4 030.

8,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Bogatyni pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 40,8% w przemyśle i budownictwie, a 20,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Rysunek poniżej prezentuje pracujących na 1000 ludności - bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Rysunek 2. Pracujących na 1000 ludności w 2014 r.

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do

Yb12-0003. 2.3. 2017
53R.0006.3. 2017

liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Tak zdefiniowaną stopę bezrobocia rejestrowanego prezentujemy poniżej. Dane o bezrobociu na poziomie miast są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i mieście. Stopa bezrobocia wśród kobiet w Bogatyni w 2015r wyniosła 19,4% a wśród mężczyzn – 11,6%. Na rysunku poniżej zaprezentowano stopę bezrobocia w Bogatyni na tle województwa oraz całego kraju.

Rysunek 3. Stopa bezrobocia w Bogatyni na tle województwa oraz całego kraju w 2014r.

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Na rysunku poniżej zaprezentowano porównanie szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego w Bogatyni do stopy bezrobocia w województwie oraz w całym kraju.

Rysunek 4. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Bogatyni w latach 2007-2014

Źródło: na podstawie danych statystycznych Bank Danych Regionalnych GUS.

Jak wynika z zaprezentowanych informacji stopa bezrobocia w Bogatyni na przestrzeni badanych lat jest znacznie wyższa od stopy bezrobocia w województwie i w całym kraju.

II.3. Charakterystyka pomocy społecznej w Bogatyni

Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje od 1990 roku. Swoim działaniem obejmuje miasto i gminę Bogatynia. W celu właściwej i sprawnej obsługi świadczeniobiorców teren działania podzielony został na tzw. rejony, które przypisane są pracownikom socjalnym. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na jednego pracownika socjalnego winno przypadać 2 tys. mieszkańców. Na dzień 31.12.2015r. w ośrodku zatrudnionych było 14 pracowników socjalnych rejonowych na 25 447 mieszkańców. Zasadniczą strukturę ośrodka pomocy społecznej tworzą pracownicy socjalni pracujący w rejonach opiekuńczych. Pracownik socjalny ma ważną i odpowiedzialną rolę do spełnienia w procesie decyzyjnym zmierzającym do udzielenia pomocy finansowej lub w postaci pracy socjalnej. Do zadań pracownika socjalnego należy wspomaganie osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, realizowanie świadczeń wynikających z ustawy o

1519 0013 2.3.2017
53R.0006.3.2017

pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zadań zleconych gminie. Realizacja tych zadań odbywa się w formie zasiłków i pomocy w naturze oraz w postaci pracy socjalnej, która zmierza do zaspokojenia takich potrzeb, które nie mogłyby zostać zaspokojone gdyby pozostawić sprawy ich własnemu biegowi. Dotyczą one zarówno problemów bezpośrednio wynikających z przemian społeczno-gospodarczych tj. bezrobocia, bezdomności, ubóstwa. Dotyczą zbiorowości jednostek, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji życiowej z przyczyn osobistych (utrata bliskiej osoby, śmierć jedynego żywiciela rodziny, samotność), zdrowotnych (przewlekła choroba, trwałe inwalidztwo) lub społecznych (niemożność, nieumiejętność dostosowania się do wymogów ról społecznych) i prawnych (wejście w konflikt z prawem).

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integrację ze środowiskiem oraz zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach finansowych pomocy społecznej. Rodzaj, forma i rozmiar udzielonej pomocy powinny stymulować osobę i rodzinę do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów przy wsparciu ze strony profesjonalistów-pracowników socjalnych.

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którymi kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy społecznej - od 1 października 2015 r. dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 634,00 zł; kryterium dla osoby gospodarującej w rodzinie wynosi 514,00 zł. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć kwoty kryteriów uprawniających do zasiłków okresowego i celowego

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 pkt 2-15:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,

1000 0000 2. 3. 2017

5BR.0006.3.2017

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że wystąpienie ubóstwa jako jedynej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania świadczenia. Pomocy społecznej udziela się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i wydaniu decyzji administracyjnej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez ośrodki pomocy społecznej lub powiatowe centra pomocy rodzinie. W przypadku Bogatyni zadania gminy w zakresie pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni, natomiast zadania powiatu realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu.

Pomocy społecznej udziela się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w terminie 14 dni od daty zgłoszenia w przypadkach szczególnych w ciągu 2 dni. Na podstawie wywiadu środowiskowego ustala się sytuację materialno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc ustala się przyczyny tej sytuacji a także przy udziale wnioskodawcy opracowuje się plan pomocy, który po zatwierdzeniu przez kierownika i wydaniu decyzji administracyjnej jest realizowany.

Jak już powiedziano na wstępie pomocy społecznej udziela się w przypadku stwierdzenia, że w danej rodzinie czy u osoby występuje określona dysfunkcja oraz spełnione jest kryterium dochodowe.

W latach 2013-2015 z różnych form świadczeń z zakresu pomocy społecznej skorzystało średnio 1358 środowisk (pod tym pojęciem należy rozumieć samotne osoby lub rodziny), w których żyje 3 780 osób.

W tabeli zamieszczono informacje dotyczące diety rodzin objętych pomocą społeczną.

Tabela 4. Porównanie struktury rodzin w latach 2007-2015

					Zmiana	%
Wyszczególnienie	2007	2013	2014	2015	2015/2007	zmiany
Rodziny ogółem	1503	1165	1079	923	-580	38,6%
Rodziny z 1 dzieckiem	229	188	178	125	-104	45,4%
Rodziny z 2 dzieci	170	142	104	78	-92	54,1%
Rodziny z 3 dzieci	84	66	54	40	-44	52,4%

122.0050.2.3.2017

532.0006.3.2017

Rodziny z 4 dzieci	27	21	20	17	-10	37,0%
Rodziny z 5 dzieci	12	12	9	6	-6	50,0%
Rodziny z 6 dzieci	6	6	5	5	-1	16,7%
Rodziny z 7 i więcej dzieci	8	3	1	1	-7	87,5%
Razem rodziny z dziećmi	536	438	371	272	-264	49,3%
Rodziny bez dzieci	967	727	708	651	-316	32,7%
Rodziny niepełne ogółem	238	232	192	150	-88	37,0%
Rodziny emerytów i rencistów	342	168	138	134	-208	60,8%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych OPS

Jak wynika z zaprezentowanych informacji liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z poprzedniego okresu programowania (2007) w porównaniu z okresem bieżącym zmniejszyła się o 580 rodzin, co stanowi spadek o 38,6%. Znacznie zmniejszyła się liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy aż o 60,8%. Wśród rodzin korzystających z pomocy najwięcej jest tych, które posiadają jedno dziecko – 125 rodzin w 2015 r.

Tabela poniżej prezentuje liczbę rodzin objętych pomocą społeczną z podziałem na rodzaj przyznanych świadczeń.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z podziałem na rodzaj przyznanych świadczeń.

	2007	2013	2014	2015
Świadczenia przyznane w ramach zadań				
zleconych	278	2	1	1
Świadczenia przyznane w ramach				
własnych	3089	1160	1056	909
Pomoc udzielana w postaci pracy				
socjalnej	1100	95	284	234

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej

Do ostatniej grupy - zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę (art. 18 ustawy o pomocy społecznej) należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wz. 0053. 2. 3. 2017

SBR. 0006. 3. 2017

Ponadto zadaniem takim jest prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia. Zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej jest również przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom.

Zadania własne

Do zadań własnych gminy (art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych oraz przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, a także prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki oraz podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Ponadto do tego rodzaju zadań należy współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania własne o charakterze obowiązkowym

Kolejna grupa to zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej), do których zalicza się:

- opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości

1302-0053. 2. 3. 2017
53R.0006. 3. 2017

uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,

- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- pracę socjalną,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Rodziny, które w latach 2007 - 2015 korzystały z pomocy społecznej borykały się z wieloma problemami, powodującymi ich dysfunkcyjność. Większość z nich zmagala się z kilkoma problemami jednocześnie, co ilustruje poniższe zestawienie.

Tabela 6. Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2007 - 2015

					Zmiana 2007/2015
Wyszczególnienie	2007	2013	2014	2015	5
Ubóstwo	950	915	740	616	-334
Bezrobocie	841	653	574	431	-410
Długotrwale lub ciężka choroba	430	385	356	355	-75
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	400	137	124	104	-296
Niepełnosprawność	303	274	268	248	-55
Alkoholizm	121	44	58	45	-76

1313 0053. 2. 3. 2017

53R.0006. 3. 2017

Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	99	0	0	7	-92
Trudności w przystosowaniu do życia					
po zwolnieniu z zakłady karnego	32	15	15	15	-17
Potrzeba ochrony macierzyństwa	31	37	40	31	0
Bezdomność	24	29	30	37	13
Narkomania	23	13	17	21	-2
Zdarzenie losowe	7	9	12	5	-2
Przemoc w rodzinie	4	1	1	3	-1
Sieroctwo	0	2	3	2	2

Najliczniejszą grupę rodzin zgłaszających się o pomoc stanowią, te u których głównym problemem jest bezrobocie. Bezrobotni zgłaszający się do ośrodka kierują się różnymi pobudkami. Można wśród nich wyróżnić grupę, która nie chce podjąć pracy, dokładając wszelkich starań, aby uzyskać zaświadczenia o niezdolności do pracy, braku miejsc pracy i na tej podstawie wyłudzić świadczenia pieniężne. Dominuje u nich postawa roszczeniowa oraz niechęć do podjęcia jakichkolwiek działań w celu poprawienia swojej sytuacji. Trudna jest również współpraca z bezrobotnymi powracającymi z zakładów karnych. Są to przeważnie zdesperowani alkoholicy, bez zawodu, bez prawa do zasiłku. Przeważnie osoby samotne, rozwiedzione, mieszkające w złych warunkach lokalowych. Aby zdobyć środki do życia nie stronią od kradzieży. Najbardziej skutki bezrobocia odczuwają ludzie, którzy do niedawna pracowali, potrafili zabezpieczyć byt sobie i rodzinie. Utrata pracy i dochodów radykalnie zmienia ich sytuację. Zwrócenie się o wsparcie do ośrodka jest dla nich upokarzające. Zazwyczaj zgłaszają się w ostateczności, kiedy nie widzą innych możliwości uzyskania pracy, są aktywni w jej poszukiwaniu.

Bardzo liczną grupę stanowią rodziny, gdzie problemem jest długotrwała choroba członka rodziny. Wśród dzieci, są to choroby związane z układem oddechowym, wszelkiego rodzaju alergie. U dorosłych również choroby układu oddechowego, choroby nowotworowe, miażdżyca, zaburzenia psychiczne. Udzielanie wsparcia dla grupy osób z problemem alkoholowym jest bardzo trudne, gdyż w znacznym stopniu zależne jest od cech osobowościowych osoby wspomaganą oraz od wspomagającego. Wiele alkoholików nie przyznaje się do swojego nałogu, wielu z nich uważa, że nie ma problemu. Nieliczni wyrażają zgodę na podjęcie jakiegokolwiek próby pomocy samemu sobie. Na próby pomocy w zakresie leczenia alkoholicy najczęściej reagują gniewem i złością, a pracownik socjalny odbierany jest, jako osoba szkodząca.

Pomocą finansową objęta jest również grupa rodzin niepełnych i wielodzietnych, które to w szczególności dotkliwie odczuwają niedostatek, a spowodowane jest to brakiem miejsc pracy, uzależnieniem alkoholowym członków rodziny (często obojga rodziców), niskim poziomem intelektualnym rodziców, brakiem właściwych wzorców postępowania. Z

13.15.0053.2.0 2017

5BR.0006.3.2017

doświadczenia i długotrwałej pracy ośrodka wiadomo, iż powyżej wymienionym osobom trudno jest „wyjść” z kręgu klientów ośrodka, gdyż z reguły są to osoby o niskich predyspozycjach zawodowych, a często też pozbawione motywacji do zmiany swojej sytuacji bytowej. Do pomocy społecznej zgłaszają się kolejne pokolenia które pierwsze kroki kierują po zasiłki pieniężne.

Jak wynika z zaprezentowanych informacji w prawie każdej kategorii pomocy odnotowano spadek liczby rodzin. Zaobserwowano jednak niekorzystne zjawisko dotyczące wzrostu liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności – wzrost aż o 13 rodzin oraz sieroctwa – wzrost o 2 rodziny.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w istotny sposób ograniczyła katalog świadczeń pieniężnych(art. 36 pkt 1) i obecnie realizowane są następujące formy pomocy:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe,
- zasiłki i pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc dla rodzin zastępczych,

Rozszerzona została natomiast lista świadczeń i usług o charakterze pozamaterialnym(art. 36 pkt 2), do których należy:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie ,
- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domach pomocy społecznej,

Zasiłek stały przyznawany był:

- **osobom samotnie gospodarującym**, które są całkowicie niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. W roku 2007 w ogólnej liczbie 175 osób objętych tą formą pomocy

OPS - OCENA 2. 3. 2017

SR. 0006. 3. 2017

osób samotnych było 126 zamieszkujące w środowisku ale również pacjenci Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Sieniawce oraz mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Opolnie Zdrój oraz w Zgorzelcu. W roku 2015 wydano 198 decyzji o przyznaniu zasiłku stałego, w tym 154 osoby samotne, jest to wzrost o 23 osoby, korzystające z tej formy pomocy.

- **osobom pozostającym w rodzinie** niezdolnym do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa jeżeli jej dochód jak również dochód na osobę były niższe od dochodu kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Rysunek poniżej obrazuje wartość wypłaconych zasiłków stałych ogółem w latach 2007-2015

Rysunek 5. Wartość wypłaconych zasiłków stałych ogółem w latach 2007-2015.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych OPS

Jak wynika z zaprezentowanych informacji wartość zasiłków stałych ogółem wzrosła o 278 353,00 w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2007.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawany jest w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku zależna jest od dochodu osoby/rodziny. Czasookres świadczenia ustala się indywidualnie na podstawie okoliczności sprawy. Wysokość zasiłku miesięcznie nie może być niższa niż 20zł. Pomocy w formie zasiłku okresowego udzielono dla 410 rodzin, w których zamieszkuje 870 osoby.

W tabeli zaprezentowano wartość zasiłków okresowych wypłaconych w latach 2007 – 2015

Tabela 7. Wartość i liczba zasiłków okresowych wypłaconych w latach 2007 – 2015

	2007	2008	2009	2013	2014	2015
	Liczba osób którym przyznano świadczenia					

Rok. 0003. 2. 3. 2017

53R.0006. 3. 2017

Zasiłek okresowy z powodu bezrobocia	595	445	545	610	511	401
Zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	20	35	20	19	17	13
Zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	10	8	2	2	0	1
Wartość wypłaconych świadczeń						
Zasiłek okresowy z powodu bezrobocia	1 179 248,00	1 181 311,00	1 329 528,00	1 615 540,00	1 374 629,00	1 087 539,00
Zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	11 807,00	25 874,00	18 706,00	15 790,00	18 400,00	10 914,00
Zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	5 620,00	4 480,00	1 100,00	2 920,00	-	640,00
Średnia wartość świadczenia na osobę						
Zasiłek okresowy z powodu bezrobocia	1 981,93	2 654,63	2 439,50	2 648,43	2 690,08	2 712,07
Zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	590,35	739,26	935,30	831,05	1 082,35	839,54
Zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	562,00	560,00	550,00	1 460,00	-	640,00

Źródło: Opracowanie na podstawie danych OPS

Jak wynika z danych zaprezentowanych w tabeli w roku 2007 przyznano 595 zasiłków z powodu bezrobocia, w 2015 roku liczba tego rodzaju zasiłków zmniejszyła się o 194, a ich wartość spadła o 91.709,00. Średnia wartość wypłaconego zasiłku na osobę w 2007 roku wynosiła 1981,00 a w 2015 2.712,07 – co oznacza wzrost o 35,8%.

Z powodu długotrwałej choroby w roku 2007 wypłacono zasiłki 20 osobom, a w roku 2015 - 13 osobom. Wartość wypłaconych zasiłków spała o 893,00, a ich wartość na osobę wzrosła o 249,19 zł.

Z powodu niepełnosprawności w 2007 roku zasiłki otrzymało 10 osób, a w roku 2015 – 1 osoba.

Wartość wypłaconych zasiłków z powodu niepełnosprawności wyniosła w 2007 roku wyniosła 5 620,00, a w 2015 640,00 zł

3. Wyniki badania ankietowego

3.1. Charakterystyka respondentów

Wzrost-0053 2. 2017

53R.0006.3.2017

Analiza problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia została dokonana podczas analizy materiału statystycznego, przeprowadzonych badań oraz informacji i sprawozdań udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni.

Informacji na temat problemów dotyczących społeczności Bogatyni dostarczyło również badanie ankietowe realizowane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Próba została dobrana w sposób celowy: klienci i pracownicy jednostek samorządowych, podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni, przedsiębiorcy oraz młodzież. Próba nie była reprezentatywna i wyników badań nie możemy uogólniać na ogół mieszkańców Bogatyni, badania te dają jednak pewien obraz opinii mieszkańców na temat problemów społecznych miasta.

Respondenci – mieszkańcy Gminy i Miasta Bogatynia, zostali poproszeni o wskazanie problemów społecznych występujących w mieście. Odpowiadali również na pytanie czy działania podejmowane w celu rozwiązywania problemów społecznych są ich zdaniem wystarczające. W dalszej części ankiety respondenci proszeni byli o wskazanie działań naprawczych, które ich zdaniem doprowadzą do likwidacji lub zmniejszenia tych problemów (ankieta w Załączniku).

Dobór grupy badawczej gwarantował uzyskanie wiedzy w zakresie występowania problemów społecznych na terenie samorządu.

W badaniu wzięło udział 87 kobiet (63,5%) i 50 mężczyzn (36,5%), w tym: 29 osób w przedziale wiekowym 18-24 lata, 61 osób w przedziale wiekowym 25-50lat oraz 47 osób powyżej 50-go roku życia. Rysunek poniżej prezentuje strukturę respondentów ze względu na wykształcenie.

Rysunek 6. Struktura respondentów ze względu na wykształcenie.

Źródło: opracowanie na podstawie wyników ankiety

Jak wynika z wykresu aż 43,8% osób wypełniających ankietę legitymuje się wykształceniem wyższym, 21,2% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, a najmniej liczną grupą były osoby nie posiadające wykształcenia podstawowego – 0,7%.

Rysunek poniżej prezentuje strukturę respondentów ze względu na stan cywilny.

Rysunek 7. Struktura respondentów ze względu na stan cywilny

13.05.2019
53R.0006.3.2017

Źródło: opracowanie na podstawie wyników ankiety

Wyniki ankiety wskazują iż, wśród respondentów były osoby w pozostające w stanie małżeńskim – 42% i w takiej samej liczbie osoby reprezentujące grupę gospodarstw jednoosobowych.

Wykres poniżej prezentuje strukturę respondentów ze względu na liczebność osób w gospodarstwie domowym.

Rysunek 8. Struktura respondentów ze względu na liczebność osób w gospodarstwie domowym.

Źródło: opracowanie na podstawie wyników ankiety

Jak wynika z analizy, ankietowani reprezentowali wszystkie grupy gospodarstw domowych, od jednoosobowych po wieloosobowe. Najliczniejszą grupą respondentów były rodziny trzy osobowe, reprezentujące model "2+1" – 24,8% badanych. Rodziny dwuosobowe, to zarówno, osoby samotnie wychowujące dziecko jak i osoby bezdzietne a w szczególności grupa seniorów – stanowili oni 24,1% badanych. Najmniej liczne grupy to rodziny jednoosobowe oraz 5-cio osobowe, które miały udział po 9,5% każda, w ogólnej liczbie badanych.

Jak wynika z powyżej zaprezentowanych danych, ankietowani reprezentowali cały przekrój społeczeństwa, ze względu na płeć, wiek, wykształcenie, stan cywilny czy też wielkość gospodarstwa domowego. Stąd uznać można iż jest to próbka reprezentatywna, a jej poglądy odzwierciedlają opinie większości mieszkańców Gminy Bogatynia.

3.2. Analiza przyczyn i skutków lokalnych problemów społecznych metodą „Drzewa problemów”.

Z diagnozy sytuacji społecznej wynika, że najistotniejsze zagadnienia problemowe, wymagające skutecznych działań, odnoszą się do poziomu kapitału ludzkiego (szczególnie osób długotrwale bezrobotnych) i warunków życia mieszkańców w tym szczególnie warunków materialnych (niski dochód per capita). Gmina Bogatynia współpracuje z organizacjami pozarządowymi, w tym kościelnymi, w zakresie: prowadzenia w gminie zajęć pozalekcyjnych oraz wychowawczych dla dzieci, organizacji zajęć kultury fizycznej i sportu, promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień, jednak nie są to działania w swojej skali wystarczające. Przeprowadzona analiza problemów, uzupełnia wiedzę o zjawiskach, na które powinno się zwrócić uwagę w niniejszej strategii.

1500 0000 2 3 2017

532.0000.3.2017

Pierwsze z pytań ankiety brzmiało „Jak Ocenia Pan/Pani warunki życia mieszkańców w gminie?” Odpowiedzi zaprezentowano na rysunku poniżej.

Rysunek 9. Odpowiedzi na pytanie o ocenę warunków życia mieszkańców w gminie.

Źródło: opracowanie na podstawie wyników ankiety

Jak wynika z danych zaprezentowanych na rysunku, aż 48,8% ankietowanych ocenia warunki życia w Gminie jako średnie, bardzo dobre – 7,3%, dobre, 4,4%. W ocenie 2,2% respondentów, warunki są bardzo złe, 6,6% - złe, a 16,8% ocenia jako raczej złe. Zła ocena warunków życia w Gminie wynika z wielu problemów społecznych występujących na badanym obszarze. Jakie problemy identyfikują mieszkańcy Gminy pokazuje wykres poniżej.

Rysunek 10. Odpowiedzi na pytanie „Czy dostrzega Pan/Pani w Gminie niżej wymienione problemy społeczne?”

Źródło: opracowanie na podstawie wyników ankiety

Ankietowani uważają, iż największym problemem w Gminie jest bezrobocie, taki problem zauważa aż 116 osób. Drugim co do swoich rozmiarów problemem jest alkoholizm - 108 osób, oraz ubóstwo – 90 osób. 90 osób spośród ankietowanych, uważa iż w gminie występuje ograniczony dostęp do służby zdrowia. Innym istotnym problemem według 89 mieszkańców jest barak alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Wśród pozostałych problemów mieszkańcy dostrzegają również: niedostateczną pomoc osobom starszym, niepełnosprawność, narkomanię, problemy opiekuńczo – wychowawcze, długotrwałe choroby oraz przemoc w rodzinie.

Bezrobocie i związane z tym ubóstwo, jest jednym z głównych problemów społecznych zarówno w skali kraju jak i Gminy Bogatynia. Pogarszanie się stanu rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy. Powstają problemy opiekuńczo-wychowawcze, rodzi się przemoc, zanika autorytet rodzicielski, stan taki może prowadzić do rozpadu rodziny. Istnieje również duże prawdopodobieństwo przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowościowych, co w konsekwencji może doprowadzić do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Duża grupa społeczności uzależniona jest od alkoholu.

Wzrost 0054 2 3. 2017
53R. 0006. 3. 2017

Corocznie notuje się wzrost osób nadużywających alkoholu. Bardzo często w odpowiedziach „inne” pojawiał się problem tzw. „eurosieroctwa”. Pojęcie „eurosieroctwa” dotyczy dzieci i młodzieży, których jedno lub oboje rodzice wyjechali poza granice kraju w poszukiwaniu zatrudnienia i lepszych perspektyw rozwoju ekonomicznego. W ocenie zespołu zadaniowego zjawisko „eurosieroctwa”, jako negatywny skutek emigracji zarobkowej na terenie Bogatyni, ma tendencje wzrostowe od momentu, gdy państwa Unii Europejskiej otworzyły rynki pracy dla obywateli polskich. Wielu młodych rodziców zdecydowało się na pozostawienie rodziny w kraju i wyjazd poza jego granice po to, by zapewnić jej godne życie. Takie decyzje mieszkańców skutkują wzrostem liczby rodzin okresowo niepełnych z wszelkimi skutkami psycho-społecznymi u dzieci i młodzieży, towarzyszącymi okresowej utracie jednego lub dwojga rodziców. Przyczyny występowania zjawiska emigracji zarobkowej niewątpliwie związane są zarówno z ogólnopolską jak i światową tendencją do poszukiwania przez młodych ludzi lepszych perspektyw rozwoju zawodowego i ekonomicznego. Z pewnością sprzyjają temu niskie dochody, jak również niewystarczająca liczba miejsc pracy na rodzimym rynku. Położenie gminy w pobliżu granicy państwa zachęca do podejmowania wyzwań i podróżowania. Zjawisku emigracji zarobkowej towarzyszy wiele negatywnych skutków, których rozwiązywanie spada na całą społeczność lokalną ze względu na ich psycho-społeczny charakter. Rozłąka z rodziną i w konsekwencji zanik więzi rodzinnych, utrata wzorców wypełniania roli „ojca” i „matki”, utrwalenie wzorca rodziny tzw. niepełnej oraz przerzucenie obowiązków rodzicielsko-wychowawczych na inne instytucje, w szczególności szkołę i dziadków lub innych krewnych, to zaledwie kilka skutków ubocznych rozwoju zawodowego młodych ludzi, emigrujących z kraju. Ponadto obserwowany jest wzrost liczby matek (ojców lub dziadków) de facto samotnie sprawujących opiekę nad dziećmi, wzrost liczby rozwodów lub separacji, wzrost niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin, wzrost zachowań o charakterze przestępczym wśród dzieci i młodzieży pozostawionej bez opieki dorosłych, która narażona jest na negatywne wpływy grup rówieśniczych. Kolejnym, zdefiniowanym problemem jest zaburzenie funkcjonowania systemu rodzinnego, objawiającego się między innymi utratą więzi międzypokoleniowej, wzrostem przypadków kryzysów małżeńskich oraz nieporadnością wychowawczą. Pracownicy socjalni zgłaszają również potrzebę dostosowania służb społecznych do konieczności niesienia interdyscyplinarnej pomocy rodzinie, angażowanie wielu sił społecznych i specjalistów różnych dziedzin tak, aby udzielane wsparcie było efektywne i adekwatne do potrzeb osób zgłaszających się o pomoc, uwzględniające wieloaspektowość ich trudnych sytuacji życiowych.

Ogromnym problemem w Gminie jest narkomania, choć tylko 67 osób zaznaczyło znaczenie tego problemu, jednak placówki zajmujące się osobami uzależnionymi oraz

problemami wynikającymi z zażywania narkotyków (OPS, policja, Urząd Miasta i Gminy) dostrzegają ogromny wzrost osób uzależnionych. Najczęściej zażywanym środkiem wśród bogatynian gminy jest pico (metaamfetamina) oraz marihuana – wynika z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Bogatynia - 2015 r.

W 2013 i 2014 r. Ośrodek Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Pomocy Rodzinie (ORPUIPR) przeprowadził cykliczną lokalną diagnozę problemów w zakresie narkomanii. Wynika z niej, że problem narkomanii to problem społeczny dotyczący wszystkich środowisk. W ostatnich latach wzrosło wśród młodych ludzi zainteresowanie wszelkimi środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Zapotrzebowanie na narkotyki widoczne jest w obserwowanym wzroście ich występowania i dostępności. Informacje te potwierdzają badania ankietowe prowadzone w szkołach, dane z policji, informacje prasowe i z ośrodków zajmujących się leczeniem i profilaktyką osób uzależnionych. Z informacji tych wynika, że utrzymuje się dosyć wysoki odsetek osób sięgających po substancje psychoaktywne. Stosunkowo łatwa dostępność i obniżające się (szczególnie tzw. "miękkich narkotyków) ceny spowodowały, że skala zagrożenia jest wciąż wysoka.

Z badań ORPUIPR wynika, że 5% szóstoklasistów, 18% uczniów III klas gimnazjów oraz 44% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych miało kontakt ze środkami odurzającymi. Ten sam problem dotyczył 3% szóstoklasistów, 4% gimnazjalistów i 10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych w okresie 30 dni przed badaniem. Najczęściej zażywanym środkiem odurzającym jest marihuana. Jeśli narkotyki to również dilerzy: 4% szóstoklasistów, co ósmy gimnazjalista i 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki (poza szkołą odpowiednio 22%, 45% i 49%). 88% dorosłych mieszkańców gminy uważa, że w ich okolicy łatwy jest dostęp do narkotyków. Najczęściej zażywanym środkiem wśród dorosłych mieszkańców gminy jest pico (metaamfetamina).

Kolejne pytanie ankiety dotyczyło możliwości zabezpieczania podstawowych potrzeb w rodzinie. Odpowiedzi prezentuje wykres poniżej.

Rysunek 11. Struktura odpowiedzi na pytanie „Czy posiadany dochód Pana/Pani rodziny w pełni zabezpiecza podstawowe potrzeby rodziny”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Z informacji uzyskanych od ankietowanych wynika, że ponad 40%, ma problemy z zabezpieczeniem podstawowych potrzeb rodziny z uwagi na niewystarczające dochody. 49,6% zabezpiecza podstawowe potrzeby, a 10,2% respondentów nie umie określić swojej sytuacji.

1575 0053, 2-3-2017

5 BR.0006, 3.2017

W następnym etapie zapytano respondentów o ich opinię dotyczącą przyczyny popadania w ubóstwo. Wyniki prezentuje rysunek poniżej.

Rysunek 12. Odpowiedzi na pytanie „Jakie są według Pana/Pani przyczyny popadania w ubóstwo?”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Jak wynika z wykresu, respondenci zauważają dwie główne przyczyny popadania w ubóstwo: bezrobocie – 126 osób oraz uzależnienia – 91 os. Wśród pozostałych przyczyn określono: wielodzietność – 42 osoby, dziedziczenie ubóstwa – 40 osób, choroby oraz niedostosowanie społeczne.

W kolejnym pytaniu respondenci prezentowali swoje poglądy na temat przyczyn pozostawania bez pracy na terenie Gminy. Wyniki prezentuje wykres poniżej.

Rysunek 13. Z jakiego powodu zdaniem Pana/Pani osoby bezrobotne na terenie gminy pozostają bez pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Według 89 badanych osób przyczyną tak wysokiego bezrobocia w gminie jest mała ilość miejsc pracy, 65 osób uważa za przyczynę bezrobocia brak doświadczenia zawodowego, 56 osób uważa, że przyczyna bezrobocia spowodowana jest brakiem wiedzy dotyczącej poruszania się po obecnym rynku pracy (56 osób). Pozostałe przyczyny bezrobocia to według respondentów: występowanie szarej strefy oraz brak kwalifikacji zawodowych odpowiadających wymogom obecnego rynku pracy.

Kolejne pytanie ankiety dotyczyło problemu zjawiska przemocy domowej. Wyniki prezentuje rysunek poniżej.

Rysunek 14. Czy na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy domowej

UB. C. 1953. 2 22 2017
53 R. 0006. 3. 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Z rysunku wynika, że ponad 41% badanych zna przypadki przemocy domowej i aż 35% słyszało o takich przypadkach. Tylko 23,4% respondentów nie słyszało o istnieniu problemu przemocy domowej w swoim otoczeniu. Liczba osób, która przyznaje, iż spotkała się ze zjawiskiem przemocy jest wysoka i świadczy o powadze w/w problemu w Gminie.

Następne pytania ankiety poruszały problemy osób starszych i niepełnosprawnych. Wyniki zaprezentowano na rysunkach poniżej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni realizuje zadania m.in. dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez:

- rehabilitację dzieci i młodzieży,
- świadczenie usług opiekuńczych dla swoich podopiecznych w formie ośrodków- Dom Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych i Seniorów
- prowadzenie poradnictwa osobom niepełnosprawnym (np. z zakresu możliwości pozyskania środków z PFRON-u)
- współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych celem zapewnienia realizacji potrzeb niepełnosprawnych (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Ruchowo w Bogatyni, Dom Pomocy Społecznej „JĘDREK” – osoby niepełnosprawne intelektualnie).

Z uwagi na tą grupę osób, która potrzebuje szczególnej troski zarówno ze strony osób pełnosprawnych jak i władz miasta, gmina Bogatynia promuje podejmowanie wszelkich inicjatyw i działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Dzięki współpracy Gminnego Centrum Informacji z prywatnymi pracodawcami zrealizowano projekt którego celem była aktywizacja osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bogatynia. Ponadto na terenie miasta działają placówki oświatowe, które przystosowane są zarówno technicznie jak i edukacyjnie do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, do których zaliczyć można :

- Przedszkole Publiczne nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi
- Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Bogatyni

Placówki te przystosowane są do nauki osób niepełnosprawnych dzięki odpowiednio stworzonym warunkom mogą one się kształcić i rozwijać swoje zainteresowania.

Osoby niepełnosprawne z uwagi na swoją ograniczoną sprawność ruchową bądź intelektualną często narażone są na dyskryminację oraz lekceważenie ze strony

1310.0053 2. 3. 2017
53A.0006. 3. 2017

społeczności lokalnej. Brak tolerancji dla „odmienności” tej grupy osób spotyka się z coraz mniejszą ilością zwolenników.

Dlatego też istotne jest podejmowanie działań i inicjatyw, dzięki którym osoby niepełnosprawne będą miały poczucie dbania o ich interes społeczny jak i prawny.

Zdefiniowane problemy priorytetowe:

- Starzejąca się społeczność lokalna
- Postępująca izolacja tzw. „niewidzialnych” osób niepełnosprawnych i starszych
- Niska aktywność i zaangażowanie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne miasta
- Wzrost liczby osób wymagających opieki
- Niewystarczająca w stosunku do potrzeb oferta usług opiekuńczych i medycznych
- Niedostateczna liczba ofert oświatowo-kulturalnych dla osób starszych
- Brak ofert wsparcia dla rodzin osób obłożnie i przewlekle chorych

Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Dotyczy to również Gminy i Miasta Bogatynia. Zauważalny jest również w mieście stały wzrost osób w podeszłym wieku w stosunku do ogółu mieszkańców. Według stanu na dzień 31.12.2014 r. około 16% mieszkańców miasta stanowią ludzie w wieku powyżej 60-ciu lat a ich liczba wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 4%. Liczba mieszkańców do 14-go roku życia spadła o 3%. Rodzi to różne problemy takie jak: samotność, chorobę, inwalidztwo, bezradność, poczucie nieprzydatności, stopniowe eliminowanie z życia zawodowego i społecznego, brak ofert spędzania czasu wolnego. Rodziny pełniące funkcje opiekuńcze obciążone licznymi obowiązkami i własnymi problemami nie są w stanie sprawować właściwej opieki nad ich starszymi członkami. Osoby w wieku powyżej 60 – ciu lat najbardziej wymagają zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, takich jak: potrzeby biologiczne, bezpieczeństwa, przynależności i miłości, szacunku, uznania, samorealizacji.

Ważne też jest w wieku starszym prowadzenie zdrowego, aktywnego stylu życia. W Gminie i Mieście Bogatynia ludzie w podeszłym wieku korzystają z form pomocy takich jak: pomoc finansowa czy pomoc rzeczowa. Problemy u osób starszych, po siedemdziesiątym roku życia to połączenie dysfunkcji zdrowotnej, społecznej i często ekonomicznej. Po przejściu na emeryturę często następuje utrata kontaktu ze środowiskiem zawodowym, spadek mobilności, kurczenie się przestrzeni społecznej, często połączone z obniżeniem dochodu. Nierzadko występuje doświadczenie utraty osób z grona rówieśniczego, przeżywanie żałoby, wdowieństwo, ograniczenie/utrata stosunków z sąsiedztwem.

10.05.2017 2.3.2017
5 B R. 0006.3.2017

Zjawisku samotności niejednokrotnie towarzyszy mniejsza sprawność fizyczna, psychiczna, utrata pewnych umiejętności, zagrożenie niezależności. Samotność u ludzi w podeszłym wieku, pojawia się pomimo obecności rodziny/ dorosłych dzieci/, doświadczenie braku akceptacji, niedostosowania do nowych technologii, pośpiechu, zmian. U niektórych osób pojawiają się zakłócenia zdolności orientacyjnych w otoczeniu. Ich sytuacja wymaga zwiększonych nakładów finansowych na uzyskiwanie pomocy opiekuńczej, leczenie się, rehabilitację. Problemy z pamięcią utrudniają oszczędzanie energii, wody a nawet stają się przyczyną powstawania niebezpieczeństw w eksploatacji mieszkania, np. używania piecyka gazowego, kuchenki gazowej. U części osób powstaje problem z opłatami, z niedostosowaniem mieszkania do stanu sprawności, kłopoty techniczne w mieszkaniu.

Mocną stroną: jest doświadczenie życiowe seniorów, ich dyspozycyjność, istnienie licznych organizacji samopomocowych. Słabą stroną: jest zbyt mała akceptacja i szacunek dla tego etapu życia, ograniczona wiedza o profilaktyce niepełnosprawności skierowanej do ludzi starszych, mała wiedza i umiejętności osób zajmujących się wsparciem, opieką, leczeniem ludzi starszych w zakresie gerontologii.

Rysunek 15. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Niepełnosprawność to stan fizyczny, psychiczny, lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie, bądź ograniczenie samodzielnej egzystencji. Według ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawnymi są osoby, które uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub o całkowitej, częściowej niezdolności do pracy. Osoby niepełnosprawne są uznawane za jedną z grup społecznych szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne ze względu na występujące bariery społeczne, fizyczne i ekonomiczne, które napotykają w środowisku. Osoby niepełnosprawne korzystają z następujących form pomocy realizowanych przez OPS: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, celowe, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, kierowanie do domów pomocy społecznej i pokrywanie kosztu pobytu w tych domach.

MM. 0053. 23. 2017

53R. 0006. 3. 2017

Jak wskazują wyniki ankiety osoby niepełnosprawne najczęściej natrafiają na bariery architektoniczne w Gminie – 89 osób. Drugim problemem, który dostrzegają mieszkańcy wśród osób niepełnosprawnych jest utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (71 osób dostrzegło ten problem).

Wśród pozostałych problemów, na które napotykają niepełnosprawni mieszkańcy są: brak miejsc pracy dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością, utrudnienia w korzystaniu ze środków transportu, brak akceptacji w środowisku lokalnym, utrudniony dostęp do usług opiekuńczych oraz izolacja społeczna.

Następne pytanie ankiety dotyczyło problemów osób starszych zamieszkujących Gminę Bogatynia. Wyniki prezentuje wykres.

Rysunek 16. Odpowiedzi na pytanie "Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze na terenie Gminy"

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Zdaniem ankietowanych mieszkańców Bogatyni, największym problemem wśród seniorów są choroby, takiego zdania jest 101 respondentów. Do pozostałych problemów osób starszych mieszkańcy zaliczyli: ubóstwo, niezdolność do samoobsługi, niepełnosprawność, izolacja społeczna, izolacja rodzinna.

Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Dotyczy to również Gminy i Miasta Bogatynia. Zauważalny jest również w mieście stały wzrost osób starszych w stosunku do ogółu mieszkańców. Rodzi to różne problemy takie jak: samotność, chorobę, inwalidztwo, bezradność, poczucie nieprzydatności, stopniowe eliminowanie z życia zawodowego i społecznego, brak ofert spędzania czasu wolnego. Rodziny pełniące funkcje opiekuńcze, obciążone licznymi obowiązkami i własnymi problemami nie są w stanie sprawować właściwej opieki nad ich starszymi członkami. Osoby w wieku starszym najbardziej wymagają zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, takich jak: potrzeby biologiczne, bezpieczeństwa, przynależności i miłości, szacunku, uznania, samorealizacji. Ważne też jest w wieku starszym prowadzenie zdrowego, aktywnego stylu życia. W mieście ludzie starzy korzystają z form pomocy takich jak: pomoc finansowa czy pomoc rzeczowa.

W kolejnym pytaniu ankiety respondenci identyfikowali problemy dzieci i młodzieży. Wyniki prezentuje rysunek poniżej.

1070053 2 3 2017

3BR.0006.3.2017

Rysunek 17. Odpowiedzi na pytanie "Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzec można najczęściej na terenie Gminy"

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Coraz więcej dzieci i młodzieży podlega zjawisku wykluczenia społecznego, tzn. nie jest zdolnych do pełnego uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturalnym. Innymi słowy, są to osoby, które nie podejmują zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub „wypadają” z niej.

Wśród problemów dzieci i młodzieży respondenci na pierwszym miejscu stawiają alkohol i papierosy – 86 osób. W drugiej kolejności ankietowani uważają, że przyczyna problemów u najmłodszych jest brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 66. Zaniedbanie wychowawcze dostrzega 49 osób, a 45 osób uważa, że problemy rodzą się z bezproduktywnie spędzanego czasu. Do pozostałych problemów dzieci i młodzieży respondenci zaliczyli: brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, chuligaństwo i przestępczość, zaniedbania socjalne, narkotyki, przemoc ze strony rodziców, demoralizację. Problemów z jakimi młodzi się borykają jest wiele, oto najważniejsze jakie zostały wymienione w pytaniu otwartym ankiety:

- zbyt wygórowane wymagania,
- brak akceptacji niektórych przekonań czy zachowań, szczególnie ze strony starszego pokolenia,
- niezrozumienie, czy poczucie niezrozumienia ze strony innych osób, często również ze strony rówieśników,
- brak perspektywy na życie.

Młodzież ma wiele pytań, na które mało kto im odpowiada. Jeśli już spotykają się z odpowiedziami, to są im podawane na podstawie twierdzeń, a nie wyjaśniającej rozmowy. Jeśli brakuje rozmowy z rodzicami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi czy niekiedy również rówieśnikami, wówczas pojawia się problem poczucia zagubienia, poczucia zagrożenia, czy zagubienia w życiu. Obecnie do tego dochodzi problem podważania wszelkich liczących się autorytetów.

Celem działań w Gminie i Mieście Bogatynia jest podjęcie działań zmierzających do powstrzymania fali patologii społecznej dotyczącej młodzież, rodzinę w takich formach jak: agresja szkolna, alkoholizm, przestępczość, patologia rodziny, uzależnienia wszelkiego typu,

150. 0006. 3. 2017
313A. 0006. 3. 2017

agresja, nadmierny i zwulgaryzowany seksualizm w życiu młodzieży, brak uczuć narodowych. Można temu skutecznie przeciwdziałać jedynie na drodze skoordynowanej akcji mającej na celu edukowanie młodzieży konkretnych umiejętności (kompetencji) emocjonalnych poprzez radzenie sobie z problemami emocjonalnymi.

Należy tego dokonać poprzez kształcenie u młodzieży takich umiejętności jak:

a) umiejętności społecznych, tj.:

- komunikowania się
- rozumienie punktu widzenia innych.
- opieranie się negatywnym wpływom otoczenia ,
- pomaganie innym,
- rozumienia norm zachowania (tego co jest, a co nie jest dopuszczalnym zachowaniem),
- odczytywanie albo interpretowanie sygnałów społecznych (na przykład umiejętność dostrzegania wpływu otoczenia na zachowanie jednostki i widzenia siebie jako części społeczności),
- zachowań asertywnych (np. reagowania na uwagi krytyczne),

b) kierowania własnymi emocjami

- poszerzenie samoświadomości,
- umiejętność prowadzenie konstruktywnego dialogu wewnętrznego, jako sposobu radzenia sobie z problemem, a w efekcie stawiania czoła wyzwaniom oraz wzmocnieniem swojego pozytywnego zachowania,
- rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie uczuć, rozpoznanie różnicy między działaniami i uczuciami, panowanie nad impulsami,
- odkładania zaspokojenia pragnień na później,
- konstruktywne sposoby kierowania stresem,

c) umiejętności skutecznego rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji oraz ustanawiania sobie realistycznych celów, dostrzeganie alternatywnych posunięć, przewidywanie skutków,

d) kształtowania pozytywne nastawienie do życia (na przykład tworzenie sobie realistycznych oczekiwań co do własnej osoby).

Bardzo istotnym czynnikiem w Gminie jest opieka zdrowotna, na ten temat respondenci mogli wypowiedzieć się w kolejnym pytaniu ankiety, co zobrazowano na rysunku poniżej.

Zgodnie z artykułem 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy obywatel Polski ma prawo do ochrony zdrowia. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze

1000-0053 2.3. 2017
53R.0006.3.2017

publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Rysunek 18. Odpowiedzi na pytanie "Jakie problemy w obszarze opieki zdrowotnej są najważniejsze na terenie Gminy."

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Największym problemem w zakresie opieki zdrowotnej według 121 osób jest długi okres oczekiwania na usługi medyczne. Drugim równie ważnym problemem według 114 osób jest mała liczba specjalistów w Gminie. 35 osób uważa, że jest ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych. Długi okres oczekiwania na pielęgniarską opiekę długoterminową domową to problem według 13 osób.

Polityka społeczna, mając na względzie stan zdrowia jednostki, bierze pod uwagę czynniki ekonomiczne i społeczne. Jej zadaniem jest m.in. wyrównywanie dostępu do służby zdrowia oraz tworzenie warunków dla zdrowia społeczeństwa. Natomiast, badając kwestie zdrowia, polityka społeczna rozróżnia jej trzy dziedziny:

- profilaktykę – zapobieganie chorobom w społeczeństwie poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka oraz warunków jego życia wpływających na jego zdrowie,
- lecznictwa – nastawienie na człowieka chorego, na rozpoznanie i leczenie,
- rehabilitację – przywracanie do zdrowia, sprawności i przydatności społecznej ludzi
- dotkniętych kalectwem lub upośledzonych fizycznie, psychicznie, społecznie.

Zdiagnozowane problemy:

- Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych (długi okres oczekiwania na usługi medyczne, mała liczba lekarzy specjalistów)
- Brak wystarczających działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej
- Brak zapewnienia domowej opieki pielęgniarskiej
- Ograniczona liczba wizyt domowych u osób przewlekle chorych

Odpowiadając na pytania ankiety mieszkańcy mieli możliwość wskazania najważniejszych problemów w obszarze opieki zdrowotnej. Odpowiedzi na to pytanie prezentuje rysunek poniżej.

1216-0052 2. 2. 2017
53R. 0006. 3. 2017

Bogatynia realizuje zadania związane z ochroną zdrowia mieszkańców zamieszkujących jej obszar poprzez Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Bogatyni w skład, którego wchodzi :

- Szpital Gminny w Bogatyni,
- Przychodnia Rejonowa w Bogatyni przy ulicy Wyczółkowskiego 15,
- Przychodnia w Bogatyni przy ulicy Fabrycznej 1,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Opolnie Zdroju,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Porajowie,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Działoszynie.

SP ZOZ w Bogatyni udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), ambulatoryjnej specjalistycznej i stacjonarnej (szpital).
- udzielanie świadczeń w zakresie specjalistycznej opieki ambulatoryjnej : ginekologia i
- położnictwo, stomatologia, rehabilitacja, chirurgia urazowo – ortopedyczna, okulistyka,
- laryngologia, alergologia, chirurgia ogólna, dermatologia, domowa terapia tlenem, kardiologia,
- medycyna sportowa, pulmonologia, fizjoterapia, endokrynologiczno – położnicza.
- udzielanie świadczeń w zakresie opieki stacjonarnej, chorób wewnętrznych, pediatrii, położnictwa i noworodków, chirurgii ogólnej, intensywnej terapii, izby przyjęć, anestezjologii, rehabilitacji,
- opiekuńczo – leczniczej, dermatologii, onkologii.
- ponadto udzielanie świadczeń z zakresu pielęgniarstwa i opieki długoterminowej.

Na terenie miasta Bogatynia funkcjonuje także Centrum Medyczne MEGAMED Spółka z o.o. w Bogatyni przy ulicy Mickiewicza 11a (NZOZ), w skład którego wchodzi :

- Przychodnia Nr 1 przy ulicy Mickiewicza 11a,
- Przychodnia Nr 2 przy ulicy Pocztowej 13,
- Przychodnia Nr 3 przy ulicy Młodych Energetyków 12.

Odpowiedzi na następne pytanie miały za zadanie identyfikację problemów w obszarze edukacji. Wyniki zaprezentowano na rysunku.

Rysunek 19. Odpowiedzi na pytanie "Jakie problemy w obszarze edukacji są najważniejsze na terenie Gminy"

RODZ-053-2-0-2017

5BR. 0006. 3. 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Wśród największych problemów w zakresie edukacji, respondenci zauważyli: niedostateczne wsparcie psychologiczno - pedagogiczne – 79 osób, zbyt mała liczba placówek wychowania przedszkolnego – 77 osób, niewystarczająca liczba zajęć pozalekcyjnych – 46 osób oraz brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki.

Aktywne i wykształcone społeczeństwo jest jednym z podstawowych czynników trwałego rozwoju społecznego i gospodarczego. Sport i kultura daje możliwość walki z biernym fizycznie trybem życia dzieci, młodzieży i dorosłych. Sport to zjawisko społeczne obejmujące wszelki formy aktywności ludzkiej.

Aktualnie sieć przedszkoli publicznych oraz szkół podstawowych i gimnazjalnych zgodnie z art. 14a i art.17 ustawy o systemie oświaty zostały określone następującymi aktami prawa miejscowego:

- uchwała Nr XVI/125/04 Rady Gminy i Miasta Bogatynia z dnia 20 kwietnia 2004 roku, zmieniona uchwałą Nr XV/104/07 z dnia 13 września 2007 roku, w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Bogatynia,
- uchwała Nr XI/72/07 Rady Gminy i Miasta Bogatynia z dnia 27 kwietnia 2007 roku w sprawie ustalenia sieci szkół podstawowych i gimnazjów oraz granic ich obwodów.

W Gminie funkcjonuje sześć przedszkoli publicznych – pięć na terenie miasta i jedno wiejskie. W miejscowościach gdzie nie ma przedszkoli tj. w Opolnie Zdroju i w Działoszynie funkcjonują oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych. W celu upowszechnienia edukacji przedszkolnej oddziały takie zostały utworzone od 1 września 2007 roku również w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 i Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Bogatyni. Po wprowadzeniu zmian systemowych wynikających z reformy oświaty jak i zmian wynikających z realizacji lokalnej polityki oświatowej na terenie miasta i gminy funkcjonuje pięć szkół podstawowych, cztery gimnazja – trzy z nich ze względów organizacyjnych i lokalowych połączone są w zespoły szkoły podstawowej i gimnazjum.

Bogatyńskie placówki były wyróżniane wieloma nagrodami i certyfikatami, m.in. „Szkoła z klasą”. Na terenie gminy znajdują się także dwie szkoły podległe starostwu: liceum ogólnokształcące i zespół szkół zawodowych.

Komfortowe warunki nauki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej to jeden z priorytetów bogatyńskiej polityki oświatowej. Przedszkola i szkoły posiadają oddziały integracyjne, funkcjonuje specjalny samochód do przewozu osób niepełnosprawnych. Współpraca z pobliskimi szkołami z terenu Niemiec oraz Czech sprzyja kontaktom międzynarodowym,

12.05.2017
53R.0006.3.1017

naucze języków obcych, rozwijaniu świadomości wspólnoty europejskiej oraz przełamywaniu stereotypów. Tereny sportowo – rekreacyjne zlokalizowane na terenie samorządu zarządzane są przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bogatyni. Infrastruktura sportowa składa się z następujących obiektów:

- kryty basen oraz hala sportowa wraz z kręgielnią przy szkole podstawowej nr 3 w Bogatyni wraz z kompleksem boisk sportowych oraz pełnowymiarową halą sportową, dwa stadiony sportowe (stadion lekkoatletyczny z wymaganymi certyfikatami oraz stadion
- lekkoatletyczny wraz z halą sportową),
- korty tenisowe,
- boiska piłkarskie.

W mieście funkcjonuje klub piłkarski „Granica Bogatynia”.

Dodatkowo po obszarze Bogatyni prowadzą piesze trasy turystyczne Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego, są to:

- Krzewina – Bogatynia (o długości 15,5 km) prowadzący przez Bratków, Posadę, Działoszyn oraz Trzciniec,
- Sieniawka – Bogatynia (o długości 15 km) biegnący przez Kopaczów, Białopole, Opolno Zdrój oraz Jasną Górę.

Atrakcje turystyczne gminy to przede wszystkim bezpośrednie położenie na granicy z Republiką Czeską oraz Niemcami. Bogatynia to odpowiednia baza wypadowa do Liberca, Zittau, w Góry Łużyckie i Sudety.

Warto podkreślić, że atrakcyjność turystyczną regionu wzmacniają dodatkowo szlaki rowerowe, biegnące przez teren gminy Bogatynia.

Zdiagnozowane problemy w tym obszarze to:

- niedobór placówek wychowania przedszkolnego
- niepełne wykorzystywanie bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (ferie, wakacje)
- brak form kształcenia zawodowego
- brak form kształcenia specjalistycznego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
- niewystarczające wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- niedobór organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- niewystarczająca liczba lokalnych (osiedlowych) świetlic i ognisk kultury
- nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych

NR 0006 2.3.2017

SBR. 0006 3.2017

Kolejne pytanie dotyczyło obszaru nauki i sportu, wyniki zaprezentowano na rysunku 20.

Rysunek 20. Odpowiedzi na pytanie „Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury są najważniejsze na terenie Gminy.”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Zdaniem 83 ankietowanych problemem jest niewykorzystany potencjał utalentowanej i uzdolnionej młodzieży. Mieszkańcy uważają, że jest zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (67 osób), jak również nie jest w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu (52 osoby). Brak świetlic wiejskich zauważyło 58 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni od 2008 roku korzystał ze środków Unii Europejskiej, realizując projekt systemowy pod nazwą „Nie daj się porwać fali – znajdź zatrudnienie z nami”, Projekt finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Głównym założeniem projektu była aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w Gminie Bogatynia.

Cele szczegółowe Projektu to:

- poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzrost samooceny, wzmocnienie poczucia własnej wartości uczestników projektu,
- rozwijanie aktywnych form integracji społecznej.

Realizacja projektu w kolejnych latach obejmowała następujące działania:

Osoby uczestniczące w projekcie brały udział w pracach społecznie użytecznych oraz w co najmniej 2 instrumentach aktywnej integracji:

- instrument aktywizacji zawodowej – doradztwo zawodowe;
- instrument aktywizacji edukacyjnej – szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe;
- instrument aktywizacji społecznej – poradnictwo specjalistyczne, trening kompetencji i umiejętności społecznych.

Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe: szkolenie „Opiekun osoby starszej, kurs „Kurs prasa jazdy kat. B”, szkolenie „Kucharz gastronomii małej”, Operator wózków widłowych, krawcowa, obsługa kas fiskalnych.

Rysunek 21. Odpowiedzi na pytanie „Czy słyszał(a) Pan/Pani o projektach Unijnych realizowanych na terenie Gminy”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

rys. 22. 2.3. 2017
33R.0006.3.2017

Odpowiedzi wskazują, iż 78 osób słyszało o projektach Unijnych realizowanych na terenie Gminy a 41 osób brało udział w projektach UE. Mając na uwadze realizację projektów w przyszłości zapytano mieszkańców w jakich zajęciach chcieliby wziąć udział. Odpowiedzi prezentuje rysunek poniżej.

Rysunek 22. Odpowiedzi na pytanie: „W przypadku realizacji projektów podnoszących kwalifikacje, chciałaby/chciałaby Pan/Pani wziąć udział w któryś z następujących zajęć”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety.

Wyniki ankiety wyraźnie wskazują, iż największe zapotrzebowanie jest na kursy podnoszące kwalifikacje – 73 osoby. Na drugim miejscu wskazano pomoc psychologiczną – 28 osób oraz staże zawodowe – 25 osób. Tylko 15 osób deklaruje chęć uczestnictwa w doradztwie zawodowym.

3.3 .Wnioski końcowe z analizy danych – diagnoza sytuacji społecznej gminy Bogatynia

Analizując dane dotyczące uwarunkowań społecznych Gminy i Miasta Bogatynia należy stwierdzić, że jego aktualna sytuacja społeczna jest umiarkowanie dobra. W analizowanych obszarach problemowych takich jak obciążenie demograficzne, struktura ludności, pomoc społeczna i rynek pracy nie wystąpiły zjawiska, których skala sprowadziłaby na samorząd poważne zagrożenia społeczne. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że jako gmina miejsko-wiejska z licznymi, wchodzącymi w jej skład sołectwami, musi się liczyć z problemami przestrzennymi: silnego centrum (Miasta) i słabych peryferii (sołectw), które prowadzą bardzo często do różnicowań i dysproporcji. Wyraźne są także deficyty niektórych struktur społecznych, które nie pozwalają mówić o całkowicie zrównoważonym rozwoju społecznym gminy, prowadzącym do uzyskania spójności społecznej. Spójność społeczna – odwołując się do definicji podanej przez Radę Europy - to posiadana przez społeczeństwo zdolność zapewnienia dobrobytu wszystkim swym członkom, minimalizowania rozbieżności między nimi i unikania polaryzacji.

Odnosząc do przytoczonej wyżej definicji wnioski z analizy sytuacji społecznej można zauważyć, że w niektórych strukturach społecznych występuje ograniczony dostęp do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Trudności w samodzielnym uczestnictwie w życiu społecznym mają jednoosobowe gospodarstwa domowe, w tym najczęściej osoby w wieku starszym: emeryci i renciści, osoby przewlekle chore.

Szczegółowe wnioski z analizy danych wtórnych, są następujące:

- Stosunkowo korzystne uwarunkowania demograficzne, wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, przy dość niskiej liczbie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.
- Z analizy istotności zjawisk powodujących problemy społeczne, opracowanej na podstawie danych OPS w Bogatyni, za najbardziej istotne należy uznać: *bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego*, natomiast za średnio istotne: *długotrwałą lub ciężką chorobę, alkoholizm i ubóstwo, ochronę macierzyństwa, zjawisko przemocy*.
- Podczas warsztatów roboczych oraz badań ankietowych, uczestnicy uznali za kluczowe zjawiska takie jak: *brak miejsc pracy, brak doświadczenia zawodowego i niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy*. Problemy te są skutkiem określonych zjawisk pierwotnych, na których, jako przyczynach, powinien skupić się samorząd. Należą do nich: powielanie negatywnych wzorców postaw życiowych przez następne pokolenia, niskie kwalifikacje ograniczające zdolność do zatrudnienia i uzyskiwania źródeł dochodu, niski poziom kompetencji kluczowych, brak infrastruktury podnoszącej jakość życia, niewystarczający poziom usług wspomagających aktywność społeczną i zawodową: szkoleń, działań aktywizujących młodzież, prac społecznie-użytecznych itp. brak współpracy szkół, publicznych służb zatrudnienia i pracodawców lokalnych, mała elastyczność szkół w doborze kierunków kształcenia wąski rynek pracy.
- Maleje skala pomocy społecznej w Bogatyni, szczególnie tej udzielanej w formach materialnych.
- Bezrobocie rejestrowane w Bogatyni, liczone w wartościach nominalnych systematycznie spada. W wartościach realnych, obliczanych przy pomocy wskaźnika bezrobocia, jego dynamika nie wykazuje jednoznacznych tendencji, a raczej okresowe wahania.
- Gmina dysponuje bardzo ograniczoną infrastrukturą pomocy społecznej, szczególnie placówek środowiskowych. Bez infrastruktury wspierającej zapewniającej wsparcie codienne, usługi opiekuńcze, pomoc terapeutyczną, interwencję kryzysową, reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym itp. Samorząd może mieć, w związku z tym poważne trudności z ograniczeniem negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie w wiejskiej części gminy.
- Niewykorzystany potencjał stanowią lokalnie działające organizacje pozarządowe. Przy stosunkowo dużych możliwościach wynikających z programów operacyjnych funduszy

mgr. Cech 2.3 2012
53R.0006.3.2017

strukturalnych na lata 20015-20 (szczególnie POWER) i obowiązujących obecnie uwarunkowaniach prawnych można rozważyć szersze współdziałanie w podmiotami non-profit w zakresie partnerstwa publiczno-społecznego włącznie z odważniejszym zlecaniem tym podmiotom zadań publicznych.

3.4. Analiza strategiczna SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie stosowaną metodą wspierającą opis i analizę pozycji rozwojowej obszarów. Pozwala ona na uporządkowanie wiedzy o charakterystyce danego terytorium, w tym przypadku Gminy Bogatynia, w układzie czterech kategorii: mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń.

Podając działania na rzecz diagnozy problemów społecznych Gminy Bogatynia należy uwzględnić wewnętrzne czynniki ograniczające rozwój polityki społecznej, punkty stanowiące mocne strony, potencjał rozwoju polityki społecznej oraz zidentyfikowane zagrożenia uwzględniające specyfikę społeczności lokalnej Gminy.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w Ośrodku Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- Mocne strony - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Słabe strony - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- Zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

W wyniku prac wyznaczono pozycję strategiczną dla rozwiązywania problemów społecznych. Do tego celu sporządzono macierz wyborów strategicznych, poprzez zsumowanie wyników dla poszczególnych ćwiartek macierzy SWOT. Najwyższy uzyskany wynik wskazał na kierunek strategiczny dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy.

Wybory strategiczne i rodzaj strategii przyjęto w oparciu o matrycę kierunków strategicznych.

Rysunek 23. Wzór matrycy kierunków strategicznych

	SILNE STRONY	SŁABE STRONY
SZANSE	Strategia dynamiczna (maxi-maxi) Wykorzystanie szans przy pomocy silnych stron	Strategia konkurencji (mini-maxi) Przezwyciężenie słabości w celu wykorzystania nadarzających się okazji
ZAGROŻENIA	Strategia konserwatywna (maxi-mini) Wykorzystanie mocnych stron, aby poradzić sobie z zagrożeniami, lub żeby ich unikać	Strategia defensywna (mini-mini) Redukcja lub likwidacja

Wyniki systematyzacji dają możliwość spojrzenia na ewolucję Gminy na płaszczyźnie społecznej z szerokiej perspektywy. Niejednokrotnie ujawniają szereg nieprawidłowości oraz kluczowe determinanty sukcesu. W efekcie pozwalają określić jej aktualną pozycję strategiczną i pożądane, najważniejsze kierunki działań.

SILNE STRONY:

- 1) Rozwinięty system pomocy społecznej,
- 2) Istniejące placówki wsparcia dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- 3) Kościół i organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej,
- 4) Ścisła współpraca instytucji pomocy społecznej ze szkołami,
- 5) Dobre zaplecze rekreacji turystycznej.
- 6) Sprawnie działający Ośrodek Pomocy Społecznej
- 7) Niezależne formy pomocy zorganizowanej (zespoły charytatywne przy parafiach kościelnych)..
- 8) Ludzie chętni podjąć pracę, niskie koszty pracy.
- 9) Zwiększająca się liczba ludzi młodych podejmujących studia wyższe.
- 10) Bogatyński Ośrodek Kultury.

SŁABE STRONY

- 1) Narkomania

Dec. 0002. 2. 9. 2017

SB R. 0006. 3. 2017

- 2) Bezrobocie.
- 3) Ujemny przyrost naturalny.
- 4) Wysoki procent emerytów i rencistów.
- 5) Brak szkół zawodowych.
- 6) Likwidacja szkół i przedszkoli.
- 7) Niski poziom edukacji społecznej.
- 8) Brak działu opiekuńczego w Bogatynia.
- 9) Biernie i zachowawcze postawy ludzi.
- 10) Niska liczba osób z wyższym wykształceniem.
- 11) Niski poziom świadczonych usług medycznych.
- 12) Wzrost przestępczości.
- 13) Brak placów zabaw dla dzieci oraz świetlic w mieście
- 14) Niewykorzystany potencjał animatorów kultury.
- 15) Brak kultywowania historii, tradycji.
- 16) Brak miejsc spotkań dla młodzieży.
- 17) Źle zorganizowana i nieskuteczna policja.
- 18) Alkoholizm wśród mieszkańców.
- 19) Brak noclegowni dla bezdomnych.
- 20) Obiekty nie są przystosowane dla niepełnosprawnych.
- 21) Brak odpowiedniego wyposażenia i organizacji szkół.
- 22) Brak wolnych mieszkań socjalnych.
- 23) Brak organizacji młodzieżowych
- 24) Brak integracji społeczeństwa.
- 25) Brak promocji i wspierania działań twórczych mieszkańców

SZANSE:

- 1) Zainteresowanie sportami.
- 2) Ulgi dla inwestorów, wspieranie tworzenia miejsc pracy.
- 3) Zasoby komunalne.
- 4) Reforma systemu edukacyjnego.
- 5) Możliwość korzystania z funduszy europejskich.
- 6) Duży potencjał ludzi, szczególnie młodzieży.
- 7) Zmiany w służbie zdrowia.
- 8) Zwiększenie skuteczności działania policji.
- 9) Rozwijanie świadomości społecznej.

Br. 0003. 2 2017
sBR. 0006. 3 2017

ZAGROŻENIA:

- 1) Niestabilne prawo i brak systemowych rozwiązań,
- 2) Przypadki nietolerancji społecznej
- 3) Zanikanie wartości etycznych i kryzys autorytetów,
- 4) Odływ wykształconej młodzieży do większych aglomeracji i za granicę,
- 5) Rozwarstwienie społeczeństwa,
- 6) Dalszy wzrost bezrobocia.
- 7) Ubóstwo społeczeństwa.
- 8) Niekorzystne zmiany wywołane reformą zdrowia.
- 9) Starzejące się społeczeństwo.
- 10) Niski poziom świadomości społeczeństwa.
- 11) Wzrost przestępczości.
- 12) Słaba administracja samorządowa, rozgrywki polityczne

Tabela 8. Macierz wyborów strategicznych dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bogatyni

	Silne strony	Słabe strony
Szanse	10 9	25 9
Zagrożenia	10 12	25 12

Źródło: opracowanie własne

Wynik analizy strategicznej zaleca dla Gminy realizację strategii defensywnej. Strategia

OSP 0006. 2. 2017

OSP 0006. 3. 2017

defensywna (MINI-MINI) polega na zapewnieniu przetrwania przez minimalizowanie wpływu zarówno występujących wewnątrz przedsiębiorstwa słabości, jak i zagrożeń ze strony otoczenia.

Po dokonaniu oceny problemów występujących na terenie miasta strategia skupiać się powinna na następujących kwestiach:

- Wsparcie rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz dzieci
- Tworzenie bezrobotnym warunków do przekwalifikowania się i znalezienia pracy
- Zwiększenie działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałaniu przestępczości nieletnich
- Zwiększenie ofert alternatywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- Wsparcie osób niepełnosprawnych i starszych

Działania zostaną zrealizowane przy wykorzystaniu istniejącego systemu pomocy społecznej i przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta.

III. MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej w Gminie, wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna w pełni oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy. Misja to przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz ich różnymi reprezentacjami. W wyniku prac warsztatowych w pierwszym okresie programowania 2010-2015 Gminie przyjęto następującą Misję polityki społecznej:

**ZWIĘKSZANIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO GMINY BOGATYNIA POPRZEC
WZMACNIANIE RODZIN I WSPÓLNOT LOKALNYCH ORAZ WSPÓŁPRACĘ Z NIMI DLA
STWORZENIA RÓWNYCH SZANS ROZWOJU I DOSTĘPNOŚCI OBYWATELI DO WSZYSTKICH
OBSZARÓW ŻYCIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO.**

W okresie programowania 2016-2022, Gmina będzie kontynuować działania zmierzając do pierwotnie obranej misji, która stanowiła i nadal stanowić będzie czynnik integracji społeczności lokalnej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bogatynia na lata 2016 – 2022

2017.0006.2.2.2017
53R.0006.3.2017

3.1.Cele strategiczne

Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bogatynia na lata 2016-2022, wpisują się w następujące cele ogólnej STRATEGII ROZWOJU GMINY BOGATYNIA NA LATA 2014-2020:

Cel szczegółowy - S1. Rozwijamy gospodarkę zmieniając jej strukturę

Cel operacyjny - O2. Rozwój rynku pracy. Rozwój rynku pracy w Gminie Bogatynia polegać powinien na zwiększeniu liczby miejsc pracy, dostosowaniu struktury jakościowej popytu i podaży na tym rynku, zmniejszeniu liczby bezrobotnych, zmniejszeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Priorytet – P04 – Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych

Cel szczegółowy - S2.Mieszkańcy są najważniejsi

Cel operacyjny - O6. Rozwój systemów opieki i edukacji

Priorytet - P16.Wyrównywanie szans edukacyjnych

Priorytet – P17. Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi zjawiskami społecznymi

Cel operacyjny - O7.Rozwój systemu pomocy społecznej

Priorytet - P19. Profilaktyka problemów społecznych

Priorytet – P20. Trwałe rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków

Priorytet – P21. Angażowanie mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych innych mieszkańców gminy.

Bazując na zdiagnozowanych problemach w obszarze Gminy przyjęto następujące cele strategiczne w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych:

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ AKTYWNOŚCI I ODPOWIEDZIALNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Cel jest odpowiedzią na następujący problem: Zgodnie z zasadą pomocniczości system polityki i pomocy społecznej powinien uzupełniać i wspomagać naturalną strukturę społeczną w samoorganizacji i kompensowaniu podstawowych potrzeb.

Cele operacyjne:

- I. Profesjonalizacja pomocy społecznej.
- II. Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

MD-052 4 2 2017
53R. 0006. 3. 2017

Wskaźniki:

- 1. Liczba kursów/szkożeń podnoszących kwalifikacje, w których uczestniczą pracownicy pomocy społecznej,**
- 2. Liczba projektów, akcji społecznych, OPS w partnerstwie z grupami społecznymi lub organizacjami pozarządowymi**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

- I. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.**
- II. Systematyczne wzmacnianie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni poprzez doszkalcenie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.**
- III. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom miasta, m.in. przez Internet.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

- I. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.**
- II. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w Gminie w jak najszerszym zakresie przez organizacje społeczne, kościół katolicki, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.**
- III. Wspieranie organizacyjne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.**
- IV. Współdziałanie z lokalnymi mediami w zakresie promocji społeczeństwa obywatelskiego.**

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miasta i Urząd Miasta i Gminy Bogatynia, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym OPS w Bogatyni

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

CEL STRATEGICZNY 2.

12.08.2017
53R.0006.3.2017

BEZPIECZNA SOCJALNIE RODZINA

Cel jest odpowiedzią na problem dysfunkcji opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach.

Cele operacyjne:

- I. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- II. Wzmacnianie pozycji dziecka w środowisku lokalnym, w szczególności dziecka niepełnosprawnego.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1.Liczba wydanych decyzji osobom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.**
- 2.Liczba wypłaconych pomocy w ramach programu „500+”.**
- 3.Liczba opracowanych projektów socjalnych związanych z przygotowaniem do macierzyństwa.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

- I. Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
- II. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, w tym wykorzystanie programu „500+”,
- III. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie Miasta Bogatynia, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
- IV. Opracowanie i realizacja projektów socjalnych związanych z przygotowaniem do macierzyństwa, m.in. we współpracy z lokalną ochroną zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

- I. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).
- II. Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
- III. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

W.10.0003 2.9.2017
5BR.0006.3.2017

- IV. Rozwój pomocy socjoterapeutycznej poprzez rozwój sieci świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych.
- V. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego), m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (koła zainteresowań, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki, zwiększenie dostępności biblioteki) przy wykorzystaniu bazy lokalowej placówek szkolnych oraz zaplecza sportowego miasta.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miasta i Urząd Miasta i Gminy, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym OPS oraz placówki oświatowe.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

CEL STRATEGICZNY 3:

REDUKOWANIE ZJAWISKA UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Cel odpowiada na następujący problem: pogłębiający się obszar ubóstwa stwarza zagrożenie dla poprawnie funkcjonującej wspólnoty lokalnej, przyczyniając się do rozwoju patologii społecznych.

Cele operacyjne:

1. Aktywizacja Grup Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym
2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania
3. Wsparcie i aktywizacja osób bezdomnych

Wskaźniki:

- 1.Liczba wydanych decyzji o przyznanej pomocy rzeczowej i finansowej**
- 2.Liczba podjętych działań w porozumieniu z Urzędem Pracy**

Dot. 0006. 2. 0. 2017

53 R. 0006. 3. 2017

- 3. Liczba projektów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi**
- 4. Liczba osób opuszczających zakłady karne, którym udzielono pomocy**
- 5. Liczba klientów OPS, która brała udział w projektach aktywizacji społeczno-zawodowej**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

- I. Dążenie do zwiększenia zakresu usług dla osób wykluczonych społecznie w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej,
- II. Zmniejszanie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez OPS i współpracujące z nim organizacje pozarządowe,
- III. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rozwoju aktywnych narzędzi rynku pracy, np. robót publicznych, prac interwencyjnych, zatrudnienia wspieranego i socjalnego, prac społecznie użytecznych,
- IV. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
- V. Wsparcie i aktywizacja osób opuszczających zakłady karne,

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

- I. Rozwijanie stałej współpracy jednostek Samorządu Miejskiego, organizacji pozarządowych i Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia,
- II. Objęcie szczególną pomocą osób długotrwale bezrobotnych (poradnictwo, zapoznanie z aktywnymi technikami poszukiwania pracy, m.in. w ramach Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej),
- III. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy,
- IV. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- V. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych,
- VI. Wsparcie osób bezrobotnych w zmianie kwalifikacji, kształceniu, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich źródeł informacji,

15.05.2017
53R. 0006. 3. 2017

VII. Intensyfikacja działań mających na celu reintegrację zawodową i społeczną osób bezrobotnych, m.in. przez stworzenie i wsparcie tworzenia Klubów i Centrów Integracji Społecznej.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miasta i Urząd Miasta i Gminy, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym jednostki pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

**CEL STRATEGICZNY 4.
BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA OSÓB STARSZYCH I
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Problem na, który odpowiada cel: Na terenie zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Wraz ze starzeniem się mieszkańców nasilają się problemy zdrowotne i zwiększa się liczba osób niepełnosprawnych. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tych grup odpowiedniej sfery usług wzmacniających i wspierających.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Aktywizacja osób upośledzonych psychicznie.

1000-0003. 2 3 1017

53R.0006.3.2017

Wskaźniki:

- 1. Liczba pracowników (opiekunki), podnoszących kwalifikacje**
- 2. Liczba zrealizowanych projektów lub akcji, na rzecz integracji społecznej, partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi lub społecznymi,**
- 3. Liczba decyzji OPS dotycząca udzielenia pomocy osobom w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych.**

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

- I. Systematyczny monitoring i analiza potrzeb mieszkańców będących w wieku poprodukcyjnym oraz niepełnosprawnych.
- II. Podnoszenie jakości pracy kadry opiekunek domowych poprzez dostosowanie ich liczby i umiejętności do istniejących potrzeb.
- III. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym, m.in. poprzez opracowywanie projektów socjalnych promujących integrację społeczną.
- IV. Wsparcie materialne dla osób w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych.
- V. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne.
- VI. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
 - likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,
 - aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (m.in. poprzez współpracę z warsztatami terapii zajęciowej).
- VII. Wspieranie i rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
- VIII. Budowa projektów socjalnych mających na celu efektywniejsze wykorzystanie sprzętu rehabilitacyjnego w środowisku lokalnym.
- IX. Organizacja Zakładu Opieki Leczniczej na terenie Bogatyni

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miasta i Urząd Miasta i Gminy, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym

Wz. 0053 2. 2. 2017

50 R. 0006 3. 2017

jednostki pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Problem, na który odpowiada cel: uzależnienie, przede wszystkim od alkoholu, jest problemem społecznym, który przyczynia się do powstawania szeregu negatywnych zjawisk, skutecznie ograniczających wydolność rodzin nimi dotkniętych.

Cele operacyjne:

- 1) Wzmacnianie i rozbudowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień
- 2) Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują, m.in. przeciwdziałanie przemocy domowej.
- 3) Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.

Wskaźniki:

- 1. Liczba raportów dotycząca monitorowania problemów uzależnień**
- 2. Liczba akcji społecznych mająca na celu zwiększanie świadomości społeczności lokalnej odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek**
- 3. Liczba osób biorąca udział w grupach wsparcia**
- 4. Liczba programów przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy**

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

- I. Bieżące diagnozowanie istniejących problemów w zakresie uzależnień
- II. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
- III. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
- IV. Prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu - promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

100-0053. 2.9. 2017
53R.0006. 3. 2017

- V. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez wspieranie grupy AA.
- VI. Opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania narkomanii.
- VII. Przeciwdziałanie przemocy domowej - opracowanie i realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej.
- VIII. Podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemami uzależnień
- IX. Upowszechnianie pracy interdyscyplinarnej instytucji i służb.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miasta i Urząd Miasta i Gminy, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym jednostki pomocy społecznej, placówki oświatowe, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

IV. MONITORING I ZARZĄDZANIE PROCESEM REALIZACJI STRATEGII

4.1. Wskaźniki monitoringu

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie samorządowi gminy praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji dotyczących przedsięwzięć planowanych do realizacji w danym roku budżetowym.

Wdrażanie strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez OPS w Bogatyni w formie raportów rocznych. Celem skutecznego i sprawnego opracowywania raportów Kierownik OPS powoła zespół zadaniowy.

Raport roczny zawierać będzie również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb.

1017.0053 2.2. 2017

5BR.0006.3.2017

4.2. Wskaźniki

W ocenie wdrażanych działań wykorzystane obok wskaźników przedstawionych przy poszczególnych kierunkach działań, dla oceny całości wdrożenia powinny być wzięte pod uwagę wskaźniki:

– **społeczne**, odzwierciedlające wartości zakładane do ich realizacji i ukierunkowujące proces rozwoju, w tym m.in.:

- dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, saldo migracji, dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych, liczba podopiecznych pomocy społecznej;
- w obszarze dotyczącym rynku pracy – np. udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo, udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych z podziałem na poziom i kierunek wykształcenia, liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy oraz te same wskaźniki w odniesieniu do osób bezrobotnych niepełnosprawnych;
- w obszarze dotyczącym edukacji i poziomu wykształcenia – np. liczba ludności z wykształceniem wyższym, liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim;
- wskaźniki społeczne – liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba osób opuszczających system pomocy społecznej, wychodzących z bezdomności, uzależnienia, liczba utworzonych mieszkań chronionych dla różnych grup potrzebujących, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej i zadań zleconych w tym zakresie (grupy wsparcia, rodzinne formy opieki nad dziećmi, seniorami i niepełnosprawnymi).

– **ekonomiczne**: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

4.3. Aktualizacja strategii

W obliczu dynamicznie zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych oraz tendencji demograficznych niezbędne jest przyjęcie odpowiedniej procedury aktualizacji Strategii. Aktualizacja Strategii może być realizowana z wykorzystaniem metody partycypacji społecznej, czyli odbywać się podczas spotkań/spotkania warsztatowego z lokalnymi liderami i/lub społecznością lokalną. Spotkaniom takim może dodatkowo towarzyszyć badanie ankietowe społeczności Bogatyni. Na spotkaniach Grupa Robocza na podstawie

nr 0006.3.2017
5BR.0006.3.2017

danych z monitoringu i ewaluacji oraz na podstawie analizy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście dokona wyboru zadań priorytetowych na rok bieżący oraz w miarę potrzeb uzupełni katalog zadań niezbędnych do realizacji, a także zweryfikuje cele strategiczne i operacyjne. Ustalenie procedur regulujących proces zarządzania realizacją Strategii, monitoring, ewaluację oraz aktualizację, a także opracowanie programów operacyjnych będących uszczegółowieniem niniejszej Strategii pozwolą na skuteczną i efektywną jej realizację

Spis tabel

Spis rysunków

P.D. 1003 3 2. 3 2017

5 BR. 0006. 3. 2017

Załączniki

ANKIETA

Szanowni Państwo,

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogatyni przystąpił do opracowania aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która ma na celu zdiagnozowanie najważniejszych problemów i potrzeb społecznych naszych mieszkańców. Mamy ogromną nadzieję że przy Państwa czynnym udziale, m.in. przez wypełnienie poniższej ankiety, uda się zaplanować i wprowadzić działania w celu poprawy sytuacji naszej społeczności.

Ankieta jest anonimowa – jej wypełnienie zajmie 10 minut.

W poniższych pytaniach proszę zaznaczyć „x” tylko jedną właściwą odpowiedź.

1. Jak Ocenia Pan/Pani warunki życia mieszkańców w gminie?

bardzo dobrze	dobrze	raczej dobrze	średnio	raczej źle	źle	bardzo źle

2. Czy dostrzega Pan/Pani w Gminie niżej wymienione problemy społeczne?

Problem	Tak	Nie	Nie wiem
Ubóstwo			
Alkoholizm			
Narkomania w tym: dopalacze			
Bezrobocie			
Niepełnosprawność			
Długotrwałe choroby			
Zaniedbanie rozwoju dziecka i młodzieży			
Problemy opiekuńczo-wychowawcze			
Bezradność w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego			
Długotrwałe korzystanie z różnych form pomocy społecznej			
Brak poczucia bezpieczeństwa			
Ograniczony dostęp do służby zdrowia			
Niedostateczna pomoc osobom starszym			
Przemoc w rodzinie			
Brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego			

3. Czy posiadany dochód Pana/Pani rodziny w pełni zabezpiecza podstawowe potrzeby rodziny? (proszę zaznaczyć tylko jedną właściwą odpowiedź)

≤ Tak ≤ Nie ≤ Nie wiem

10.05.2017
532.000.6.3.2017

4. Czy Pana/Pani rodzina korzysta ze świadczeń pomocy społecznej?

(proszę zaznaczyć tylko jedną właściwą odpowiedź)

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

3. Czy Państwa zdaniem na terenie Gminy jest dużo rodzin ubogich? (zaznacz właściwą odpowiedź)

- ☐ Znam wiele takich rodzin
- ☐ Znam nieliczne takie rodziny
- ☐ Nie słyszałem/am o takich rodzinach

4. Jakie są według Pana/Pani przyczyny popadania w ubóstwo? (zaznacz trzy odpowiedzi)

☐ Bezrobocie	☐ Uzależnienia	☐ Niepełnosprawność
☐ Niedostosowanie społeczne	☐ Dziedziczenie ubóstwa	☐ Wielodzietność
☐ Choroby	☐ Rozpad rodziny	☐ Inne.....

5. Z jakiego powodu zdaniem Pana/Pani osoby bezrobotne na terenie gminy pozostają bez pracy? (proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi)

- ☐ Nie wiedzą jak zdobyć pracę
- ☐ Mają problemy z dojazdem Jest za mało miejsc pracy
- ☐ Występuje szara strefa zatrudnienia
- ☐ Legalna praca nie jest opłacalna
- ☐ Nie posiadają odpowiednich
- ☐ Nie posiadają doświadczenia lub kwalifikacji
- ☐ Inne, jakie.....

5. Jaka jest skala problemu uzależnień na terenie Gminy? (zaznacz właściwą odpowiedź)

☐ Wysoka ☐ Niska ☐ Średnia ☐ Trudno powiedzieć

6. Jakie są przyczyny występowania uzależnień? (proszę zaznaczyć trzy odpowiedzi)

- ☐ Bezrobocie
- ☐ Choroby
- ☐ Niepełnosprawność
- ☒ Stres
- ☐ Samotność
- ☐ Niedostosowanie społeczne
- ☐ Ubóstwo
- ☐ Rozpad rodziny

12.05.2017

5BR.0006.3.2017

- Inne.....

7. Czy na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy domowej? (zaznacz właściwą odpowiedź)

- Znam takie przypadki
- Nie znam takich przypadków
- Słyszałem/am o takich przypadkach

8. Jakie są przyczyny przemocy domowej? (zaznacz trzy odpowiedzi)

- Nieumiejętność radzenia sobie z problemami
- Zaburzenia psychiczne (osobowości)
- Stres
- Ubóstwo
- Uzależnienia
- Bezrobocie
- Izolacja społeczna rodziny
- Przemoc jako wzorzec przekazywany z pokolenia na pokolenie
- Inne.....

9. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy? (zaznacz trzy odpowiedzi)

- Bariery architektoniczne
- Izolacja
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- Brak akceptacji w środowisku lokalnym
- Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- Utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu
- Problemy psychologiczne Brak miejsc pracy dla osób o orzeczonej niepełnosprawnością
- Inne.....

10. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze na terenie Gminy? (zaznacz trzy odpowiedzi)

- Ubóstwo
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Choroby
- Niezdolność do samoobsługi
- Niepełnosprawność

Dz. Urz. 3. 2. 2017

53R.0006.3 2017

- Niedostosowanie społeczne
- Izolacja społeczna (samotność)
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne.....

11. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzec można najczęściej na terenie Gminy ? (zaznacz trzy odpowiedzi)

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena)
- Przemoc ze strony rodziców
- Zaniedbania wychowawcze
- Alkohol i papierosy
- Bezproduktywne spędzanie wolnego czasu
- Narkotyki
- Chuligaństwo i przestępczość
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Demoralizacja
- Inne.....

12. Jakie problemy w obszarze opieki zdrowotnej są najważniejsze na terenie Gminy? (zaznacz dwie odpowiedzi)

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Długi okres oczekiwania na pielęgniarскую opiekę długoterminową domową
- Inne.....

13. Jakie problemy w obszarze edukacji są najważniejsze na terenie Gminy?(zaznacz dwie odpowiedzi)

- Zbyt mała liczba placówek wychowania przedszkolnego
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno - pedagogiczne
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki

MSB-0053, 2.3 2017
53R.0006.3.2017

- Niewystarczająca ilość zajęć pozalekcyjnych
- Inne.....

14. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury są najważniejsze na terenie Gminy?
(zaznacz dwie odpowiedzi)

- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Brak świetlic wiejskich
- Inne.....

15. Czy słyszał(a) Pan/Pani o projektach Unijnych realizowanych na terenie Gminy?

☐ Tak ☐ Nie

16. Czy brał (a) Pan/Pani udział w takim projekcie (szkolenia, kursy, staże, doradztwo, terapia)?

☐ Tak ☐ Nie

17. Jeśli tak, to w jakich zajęciach?

18. Jeśli tak, to czy zajęcia spełniły Pana/Pani oczekiwania?

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

19. W przypadku realizacji projektów podnoszących kwalifikacje, chciałaby/chciałaby Pan/Pani wziąć udział w któryś z następujących zajęć:

- Doradztwo zawodowe
- Pomoc psychologiczna
- Staże zawodowe
- Kursy podnoszące kwalifikacje
- Inne, jakie?

METRYCZKA: proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź „x”

Płeć

☐ Kobieta ☐ Mężczyzna

Wiek

- 18-24

120.0053 2 3 2017

SB R. 0006. 3. 2017

- 25-50
- powyżej 50

Wykształcenie

- Niepełne podstawowe
- Podstawowe
- Gimnazjalne
- Zasadnicze zawodowe
- Średnie
- Wyższe

Stan cywilny

- Panna/kawaler
- Zamężny/ żonaty
- Rozwiedziony/rozwiedziona
- Wdowa/wdowiec

Liczba osób składających się na Pani/Pana gospodarstwa domowe

- Jedna
- Dwie
- Trzy
- Cztery
- Pięć
- Sześć i więcej

BARDZO DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY.

30/061216

**WNIOSEK
DO BURMISTRZA MIASTA I GMINY BOGATYNIA
O ZAJĘCIE STANOWISKA / PODJĘCIE DECYZJI***

Biuro Burmistrza

REJESTR WNIOSKÓW

L. dz. OPS/3237/2016
(rejestracja)

07-12-2016

13B.0053.2.3.2017
(numer decyzji)

1. TEMAT:

L. dz. 1018 ilość zał.
podpis G. G.

Podjęcie przez Radę Miejską w Bogatyni Uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016-2022 „.

Urząd Miasta i Gminy w Bogatyni
Biuro Rady Miejskiej i Kancelaria
WPLYNĘŁO DNIA

2. WNIOSKUJĄCY:

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. II Armii WP 14, 59-920 Bogatynia.

06-12-2016

L. dz. 29322.P.2016 ilość zał. 1
podpis G. G.

3. OPIS WNIOSKU Z UZASADNIENIEM:

Obowiązek tworzenia i wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych nakłada na samorząd gminny ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Dokument ułatwia zarządzanie pomocą społeczną. Można zidentyfikować istnienie kwestii i problemów społecznych wymagających fachowej interwencji. Podstawą strategii jest diagnoza i prognoza zmian, które mają służyć określeniu celów strategicznych, kierunków działań i sposobów ich realizacji. Większość zadań wymaga jednak nakładów finansowych, stąd równie ważne jest określenie źródeł finansowania. Ich zabezpieczenie powoduje, że cele i zadania strategii zyskują realną podstawę do wdrożenia w praktyce. Do istotnych elementów należą też monitoring i ewaluacja dokumentu, które umożliwiają kontrolę realizacji zadań, osiągania celów i dokonywania ewentualnych korekt oraz powinny być brane pod uwagę przy aktualizacji strategii lub konstrukcji nowego dokumentu na kolejne lata.

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni

02.12.2016 Rak
mgr Edward Rak.....
(data i podpis wnioskodawcy)

4. OPINIA RADCY PRAWNEGO (o ile dotyczy):

Przyjęcie uchwały o przyjęciu strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016-2022 „.

BB.0053.3.2017

Bogatynia, dn. 16 stycznia 2017 r.

BRK

OPS

Wyciąg

z Protokołu Nr 3.17 ze spraw rozpatrzonych przez Burmistrza
dnia 16 stycznia 2017 r.

RW.1038.2016-L.dz.OPS/3237/2016

2. Wniosek Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogatyni dotyczący przedłożenia pod obrady Rady Miejskiej w Bogatyni projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016 – 2022”.

BB.0053.2.3.2017

Burmistrz przedstawia projekt Uchwały Rady Miejskiej w Bogatyni w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy i Miasta Bogatynia w latach 2016 – 2022”.

Projekt uchwały (wraz z oryginałem wniosku i załącznikami) przekazuje się do Przewodniczącego Rady Miejskiej w celu skierowania do właściwych komisji problemowych oraz pod obrady.

Podinspektor ds. administracyjnych

Katarzyna Gowin